

GULDBORGSUND

I/S Holstenergaard
Toreby Østergade 12
4891 Toreby L

E-mail: shla@privat.dk

TILLÆGSGODKENDELSE TIL HILTVEJ 3

10. OKTOBER 2016

Guldborgsund kommune har den 26. november 2015 modtaget ansøgning om tillæg til miljøgodkendelse til udvidelse af husdyrholdet på ejendommen Hiltvej 3, 4891 Toreby L.

Der er ansøgt om følgende på landbrugsbedriften:
Svinebesætningen udvides med 200 årssøer. Der foretages ingen bygningsmæssige ændringer i forbindelse med udvidelse.

Ansøgningen er fremsendt via Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem, husdyrgodkendelse.dk og har skemanr. 80581. Det er version nr. 5 fra den 26. august 2016, som har dannet grundlag for miljøgodkendelsen.

Afgørelse

I henhold til § 12 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug har Guldborgsund Kommune besluttet at meddele miljøgodkendelse til det ansøgte. Vilklårene og de grundlæggende vurderinger fremgår af vedlagte miljøgodkendelse.

Offentliggørelse

Afgørelsen offentliggøres den 11. oktober 2016 på kommunens hjemmeside, se www.guldborgsund.dk under faneblad "afgørelser".

Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet med en frist på 4 uger. Evt. klage skal indsendes elektronisk direkte til Natur- Og Miljøklagenævnet gennem Klageportalen, som findes via www.borger.dk eller www.virk.dk, - søg efter "klageportal".

I særlige tilfælde kan der søges om, at blive fritaget for at bruge den digitale klageportal. Kontakt Guldborgsund Kommune, Center for Teknik & Miljø hvis du ønsker at søge om ikke at benytte den digitale klageportal. Husk at søge i god tid, så ansøgningen kan nå at blive behandlet inden udløbet af nedenstående klagefrist.

Evt. klage skal være modtaget senest tirsdag d. 8. november 2016 inden midnat. Evt. klage har ikke opsættende virkning, med mindre klagemyndigheden bestemmer andet.

GULDBORGSUND KOMMUNE

CENTER FOR TEKNIK & MILJØ
MILJØ
PARKVEJ 37,
4800 NYKØBING F.
TLF +45 54731983
WWW.GULDBORGSUND.DK

SAGSNR. 15/47972
SAGSBEHANDLER:
ANNETTE BRUUN HANSEN
ABH@GULDBORGSUND.DK

CVR NR. 29 18 85 99

TELEFONTIDER
MAN – ONS KL. 9.00 – 15.00
TORS KL. 9.00 – 17.00
FRE KL. 9.00 – 12.00

Ønskes sagen afgjort ved domstol, skal retssagen være anlagt inden 6 måneder efter afgørelsen er offentliggjort, eller efter endelig klageafgørelse.

Foruden dig selv kan afgørelsen påklages af enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagen, samt af de institutioner og foreninger, der jf. nedenstående får kopi af afgørelsen.

Hvis Guldborgsund Kommune modtager klager over afgørelsen, vil du blive orienteret herom.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af evt. klage, at klager indbetaler et gebyr til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagegebyret er fastsat til 500 kr. du betaler klagegebyret med betalingskort i Klageportalen. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk.

Øvrigt

Har du spørgsmål, er du velkommen til at kontakte mig på tlf. 5473 1983 eller på E-mail abh@guldborgsund.dk.

Med venlig hilsen

Annette Bruun Hansen
Miljøtekniker

Kopi til:

- Sundhedsstyrelsen, Embedslægeinstitutionen Sjælland, Rolighed 7, 2., 4180 Sorø, via E-mail: sjl@sst.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten, via E-mail: post@sportsfiskerforbundet.dk
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N., via E-mail: husdyr@ecocouncil.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø, via E-mail: dnguldborgsund-sager@dn.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V, via E-mail: natur@dof.dk
- DOF Storstrøm, v/ formand Michael Thelander, Løjtoftevej 175, 4900 Nakskov, Tlf. 54928346, E-mail: guldborgsund@dof.dk

Kopi til orientering

- Gråkjær Miljøcenter, Peter Salling, E-mail pesal@graakjaer.dk

GULDBORGSUND

TILLÆG TIL § 12 MILJØGODKENDELSE

SVINEBESÆTNING, HILTVEJ 3, 4891 TOREBY L

INDHOLDSFORTEGNELSE

1	Resume, vurdering og afgørelse	3
1.1	Baggrund	3
1.2	Datablad	4
1.3	Resume	5
1.4	Afgørelse	6
2	VILKÅR FOR MILJØGODKENDELSE	7
2.1	nye vilkår ift. godkendelse af 10. februar 2012	7
2.2	ændrede vilkår ift. godkendelse af 10. februar 2012	7
2.3	vilkår der udgår ift. godkendelse fra 10. februar 2012	9
3	MILJØTEKNISK BESKRIVELSE, BEGRUNDELSE OG VURDERING	10
3.1	Generelle forhold	10
3.2	Lokalisering & Planmæssige forhold	10
3.3	Dyrehold, staldanlæg og drift	10
3.4	Forurening og gener fra husdyrbruget	12
3.5	Gødningsproduktion og -håndtering	15
3.6	Påvirkning fra arealer	15
3.7	Bedst tilgængelig teknik (BAT) og begrænsende foranstaltninger	27
3.8	Egenkontrol og dokumentation	29
4	HØRINGER	30
5	SAMLET VURDERING OG KONKLUSION	30
6	BILAG	30

1 RESUME, VURDERING OG AFGØRELSE

1.1 BAGGRUND

Guldborgsund kommune meddelte den 10. februar 2012 miljøgodkendelse til udvidelse af svinebesætningen Hiltvej 3, 4891 Toreby L.

Godkendelsen blev meddelt i henhold til § 12 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (husdyrloven), nr. 1572 af 20.12.2006, med senere ændringer.

I/S Holstenergaard v/ Søren og Peder Holstener Larsen har den 26. november 2015 søgt om udvidelse af svinebesætningen på ejendommen, Hiltvej 3. Desuden er der søgt om at få bræmmer omkring konkrete naturtyper med i udbringningsarealet igen.

Godkendelsen fra 2012 er givet i henhold til § 12 stk. 2 i husdyrloven. Da husdyrholdet udvides til 362,71 vil denne tillægsgodkendelse ligeledes blive givet i henhold til § 12 i husdyrloven jf. lovbek. nr. 442 af 13. maj 2016.

Der er således søgt om følgende:

- Udvidelse af svineproduktionen fra de godkendte 1.400 årssøer til 1.600 årssøer svarende til udvidelse fra 312,61 til 362,71 DE.
- Inddrage 10 meter zoner omkring konkrete naturtyper i udbringningsarealet.

Der sker ingen bygningsmæssige ændringer i forbindelse med udvidelsen.

Ansøgningen er indsendt via det digitale ansøgningssystem www.husdyrgodkendelse.dk med skemanr. 80.581, og det er version 5 af ansøgningen modtaget den 26. august 2016, der har dannet grundlag for denne tillægsgodkendelse.

Der er i skemaet taget udgangspunkt for kumulation med tidligere udvidelser siden 2007, og nudriften svarer derfor til den tilladte produktion før seneste miljøgodkendelse.

Tillægsgodkendelsen omfatter alle dyrkningsarealer tilknyttet CVR-nr. 2929 5743.

Da den gældende miljøgodkendelse er omfattet af 8 års retsbeskyttelse, er der kun foretaget ændringer i forhold til det, fra ansøgers side, ansøgte. Alle andre vilkår fastholdes.

SIDE 4/30

Der opnås ny retsbeskyttelse på alle nye og ændrede vilkår.

For de eksisterende vilkår fastholdes retsbeskyttelsesperioden på 8 år gældende fra 10. februar 2012.

Der er kun klageadgang i forhold til nye og ændrede vilkår.

1.2 DATABLAD

Titel:	Tillæg til § 12 miljøgodkendelse af svinebesætning, Hiltvej 3, 4891 Toreby L.
Tillægget omfatter:	Svinebesætning på 1.600 årssøer svarende til 362,71 DE. Der indgår udbringningsareal på 333,70 ha, hvor der skal udbringes husdyrgødning svarende til 358,16 DE.
Dato ikrafttrædelse:	10. oktober 2016
Bedriftens navn og adresse:	Frigård, Hiltvej 3, 4891 Toreby L.
CVR-nr. og P-nr.:	CVR-nr. 2929 5743; P-nr. 1.012.061.206
CHR-nr.:	112 957
Ejendomsnummer:	376.0006887
Matr.nr. og ejerlav:	39a Toreby By, Toreby
Bedriftens ejer og ansøger:	I/S Holstenergaard v/ Søren og Peder Holstener Larsen, Toreby Østergade 12, 4891 Toreby L
Konsulent:	Gråkjær Miljøcenter, Peter Salling, Fabersvej 15, 7500 Holstebro, mobiltlf. 2679 9777, e-mail: pesal@graakjaer.dk.
Tilsynsmyndighed:	Guldborgsund Kommune, Center for Teknik & Miljø, Parkvej 37, 4800 Nykøbing F.

Udkast til afgørelse sendt i høring i 3 uger hos ansøger: 15-09-2016 til 07-10-2016

Nabo/partshøring i 3 uger: 15-09-2016 til 07-10-2016

Godkendelsesdato: 10-10-2016

Godkendelse annonceret den: 11-10-2016

Klagefrist udløber den: 08-11-2016

Søgsmålsfristen udløber den: 10-04-2017

Retsvirkning udløber den: 10-10-2024

Revurdering påbegyndes i år: 2024

1.3 RESUME

Ændringer i forhold til gældende § 12 miljøgodkendelse omfatter følgende:

- Ændring i produktions størrelse.
- Ændring i mængden af udbragt husdyrgødningen.
- Ændring i foderets indhold af råprotein og fosfor.
- Tilføjelse af vilkår om opbevaring af biogasgylle.
- Tilføjelse af vilkår til beskyttelse af Bilag IV-arter.
- Sletning af vilkår om sædskifte.

I henhold til de gennemførte beregninger i husdyrgodkendelse.dk, kan produktionsudvidelsen gennemføres uden, at beskyttelsesniveauerne udstukket i lovgivningen overskrides. Efter Guldborgsund Kommunes vurdering vil den ansøgte udvidelse af dyreholdet og anlægget ikke give anledning til væsentlige ændrede forhold for naboerne. I denne vurdering indgår faktorer som lugt, transport, støj, fluer og det samlede visuelle indtryk af ejendommen.

Ved overholdelse af de gældende og nye vilkår, som miljøgodkendelsen er betinget af, er det endvidere Guldborgsund Kommunes vurdering, at beskyttede naturområder med tilhørende plante- og dyrearter, ikke vil blive væsentligt påvirket som følge af udvidelsen af dyreholdet og anlægget. Samme vurdering er foretaget med hensyn til udvaskning af næringsstoffer til recipienter og anden mulig påvirkning af følsomme naturområder eller Natura 2000 områder.

Endelig er det Guldborgsund kommunes vurdering, at der er indført BAT i relation til indretning og drift af bedriften i det omfang, at BAT ikke strider mod proportionalitetsprincippet.

Kommunen vurderer således, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til forebyggelse og begrænsning af forurening fra husdyrbrugets anlæg og udbringningsarealer.

Vand- og Natura 2000 planer.

Vand- og Natura 2000 planerne blev vedtaget i december 2011.

Vandplanerne for 2009-2015 er vedtaget i oktober 2014.

Det fremgår af planerne, at kommunerne ikke skal skærpe kravene i husdyrgodkendelser udover de fastlagte beskyttelsesniveauer vedr. næringsstoffer for at opfylde kravene i Vand- og Natura 2000-planerne.

Der skal som hidtil gennemføres en konkret vurdering af de enkelte ansøgninger i forhold til, om de vil kunne påvirke et vandområde eller Natura 2000-område væsentligt.

BAT (bedst tilgængelig teknologi) og IE-direktiv

Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug, nr. 44 af 13-05-2016 omfatter implementering af dele af et IE-direktiv "Direktiv om industrille emissioner mv." fra EU. Dette vil blandt andet medføre, at der skal laves nye/supplerende vurderinger af BAT, og yderligere krav til gennemførelse og dokumentation af egenkontroller samt øvrige vurderinger. Dette krav gælder for alle såkaldte IE-husdyrbrug (eks. 210 DE i slagtesvin eller andre svinebedrifter over 250 DE) uafhængig af godkendelsestidspunktet.

Kommunen har på nuværende tidspunkt ikke mulighed for at implementere de nye krav, da der ikke foreligger de nødvendige retningslinjer og vejledninger.

Det er således muligt, at der vil være behov for supplerende vurderinger/revurderinger af denne godkendelse, når de nye retningslinjer og vejledninger foreligger. De nye vurderinger skal være gennemført indenfor 4 år efter retningslinjerne er vedtaget.

Samlet er det Guldborgsund kommunes vurdering, at der kan meddeles tillæg til gældende miljøgodkendelse. De ansøgte ændringer kan godkendes uden, at det medfører væsentlige virkninger på miljøet eller omkringboende. Dette er naturligvis vurderet på baggrund af, at de givne forudsætninger og vilkår i tillægsgodkendelsen samt gældende godkendelse overholdes.

1.4 AFGØRELSE

Guldborgsund kommune giver hermed tillægsgodkendelse til gældende § 12 miljøgodkendelse til svinebesætningen på ejendommen Hiltvej 3, 4891 Toreby L. Tillægsgodkendelse omfatter ændring af vilkår i relation til den tilladte husdyrproduktion, mængden af husdyrgødning udbragt og afsat til anden godkendt modtager samt sædskifte. Ændring i fodringen af søerne. Desuden er der stillet nye vilkår om beskyttelse af natur. I forhold til godkendelsen fra 2012 er der endvidere slettet vilkår om afsætning af husdyrgødning til tredjemand.

Som bilag til denne tillægsgodkendelse vedlægges et arbejdsdokument, der indeholder de gældende vilkår for produktionen på Hiltvej 3 efter meddelelse af denne tillægsgodkendelse. Arbejdsdokumentet er således en sammenskrivning af de vilkår fra § 12 miljøgodkendelsen af 10. februar 2012, som fortsat er gældende, og de nye/ændret vilkår i denne afgørelse.

2 VILKÅR FOR MILJØGODKENDELSE

2.1 NYE VILKÅR IFT. GODKENDELSE AF 10. FEBRUAR 2012

Generelle forhold

1. Et eksemplar af tillægsgodkendelsen skal til enhver tid være tilgængelig på husdyrbruget, og driftspersonalet skal være orienteret om tillæggets indhold (vilkår 3 i samlet oversigt, bilag 4).

Gødningsproduktion og -håndtering

Gødningshåndtering

2. Afgasset biomasse må ikke stå i fysisk forbindelse med bedriftens øvrige anlæg til opbevaring af husdyrgødning. Der må ikke ske overpumpning af husdyrgødning til opbevaringsbeholder til afgasset biomasse (vilkår 43 i samlet oversigt, bilag 4).

Påvirkning fra arealerne

Udbringningsarealer, harmoni og aftaler

3. Ved vandhul 1-13 beliggende på/ved mark 10-0, 51-0, 52-0, 53-0, 54-0 og 55-0 samt ved naturområdet ved mark 24-0, 24-1 og 27-0 må der ikke udbringes flydende husdyrgødning fra svin nærmere end 10 m fra vandhullets/naturområdets øverste kant medmindre udbringningen sker med forsuret gylle eller ved nedfældning. Naturområdernes placering fremgår af kort 5 og 6. Afstandene udmåles fra kanten af engen, hvor denne overgår til dyrket mark, og fra øvre brinkkant af vandhullet, hvor den naturlige fugtighedsvegetation, som hører til vandhullet, ophører. (vilkår 58 i samlet oversigt, bilag 4)

2.2 ÆNDRERE VILKÅR IFT. GODKENDELSE AF 10. FEBRUAR 2012

Generelle forhold

Vilkår 3 i godkendelse fra 2012

Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet senest 2 år efter, at denne afgørelse er meddelt.

Ændres til:

4. Tillægsgodkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet senest 2 år efter, at denne afgørelse er meddelt (vilkår 4 i samlet oversigt, bilag 4).

Dyrehold, staldanlæg & drift

Produktionsomfang

Vilkår 13 i godkendelse fra 2012

Med denne miljøgodkendelse gives der tilladelse til et dyrehold på i alt 325,58 DE, svarende til en årlig produktion på 1.400 årssøer.

Ændres til:

5. Med denne miljøgodkendelse gives der tilladelse til et dyrehold på i alt 362,71 DE, svarende til en årlig produktion på 1.600 årssøer (vilkår 14 i samlet oversigt, bilag 4).

SIDE 8/30

Fodring

Vilkår 19 i godkendelsen fra 2012

Foderet til søerne må maksimalt tildeles 133 g råprotein pr. foderenhed (FE). Ligeledes må foderet til søerne maksimalt tildeles 4,6 g fosfor pr. FE i farestalden og 3,8 g fosfor i løbe/drægtighedsstalden

Ændres til:

6. Foderet til søerne må maksimalt tildeles 131,0 g råprotein pr. foderenhed (FE). Ligeledes må foderet til søerne maksimalt tildeles 4,6 g fosfor pr. FE (vilkår 20 i samlet oversigt, bilag 4)

Vilkår 20 i godkendelsen fra 2012

Samlet set må husdyrgødningen maksimalt indeholde 31.123 kg N ab lager samt 6.056 kg P ab lager.

Ændres til:

7. Samlet set må husdyrgødningen maksimalt indeholde 34.635 kg N ab lager samt 8.210kg P ab lager, (vilkår 21 i samlet opgørelse, bilag 4).

Påvirkning fra arealer

Udbringningsarealer, harmoni og aftaler

Vilkår 51 i godkendelse fra 2012

På bedriftens egne og forpagtede arealer må der udbringes husdyrgødning fra både Hiltvej 3 og 4 samt Toreby Østergade 12, svarende til 461,04 DE pr. planår (1/8 til 31/7) fordelt på 45.360 kg kvælstof og 8.995 kg fosfor. Der må således ikke udbringes mere end 1,4 DE/ha som gennemsnit på udbringningsarealerne.

Ændres til:

8. På bedriftens egne og forpagtede arealer må der udbringes flydende husdyrgødning, svarende til 358,16 DE pr. planår (1/8 til 31/7) fordelt på 32.625 kg kvælstof og 8.231 kg fosfor. Der må således ikke udbringes mere end 1,07 DE/ha som gennemsnit på udbringningsarealerne. (vilkår 53 i samlet oversigt, bilag 4).

Vilkår 52 i godkendelse fra 2012

Der skal afsættes husdyrgødning til anden ejendom svarende til 123 DE fordelt med 14.275 kg kvælstof samt 2.563 kg fosfor.

Ændres til:

9. Der skal afsættes flydende husdyrgødning til anden godkendt modtager svarende til 263,00 DE fordelt med 30.523 kg kvælstof samt 5.481 kg fosfor fra ejendommene Hiltvej 3, Hiltvej 4 og Toreby Østergade 12 (vilkår 54 i samlet oversigt, bilag 4).

Egenkontrol og dokumentation

Del af vilkår 60 i godkendelse fra 2012

Til dokumentation for, at vilkår vedrørende efterafgrøde og sædskifte er overholdt skal der opbevares gødningsregnskaber og ansøgning om støtte efter enkeltbetalingsordningen mv.

Ændres til:

SIDE 9/30

10. Til dokumentation for, at vilkår vedrørende sædskifte og brug af husdyrgødning og biomasse er overholdt skal der opbevares gødningsregnskaber og ansøgninger om støtte efter enkeltbetalingsordningen mv.
(vilkår 62 i samlet oversigt, bilag 4)

2.3 VILKÅR DER UDGÅR IFT. GODKENDELSE FRA 10. FEBRUAR 2012

Påvirkning fra arealer

Sædskifter, efterafgrøder og projektilpasninger

Vilkår 56 i godkendelse fra 2012

Udover plantedirektoratets krav om efterafgrøder, skal der hvert år være minimum 1,5 % ekstra efterafgrøder, med udgangspunkt i efterafgrødegrundarealet. Disse efterafgrøder skal følge de samme regler, som gælder for de lovpligtige efterafgrøder, hvad angår artsvalg, dyrkningsperioder og kvælstofgødning. Hverken de lovpligtige eller de ekstra efterafgrøder må erstattes af "vintergrønne marker".

Guldborgsund Kommune
Center for Teknik og Miljø
Den 10. oktober 2016

Ulla Andersen
Teknisk Assistent

Annette Bruun Hansen
Miljøtekniker

3 MILJØTEKNISK BESKRIVELSE, BEGRUNDELSE OG VURDERING

3.1 GENERELLE FORHOLD

3.1.1 Generelle forhold for tillægsgodkendelse

Tillægsgodkendelsen omfatter udvidelse af søbesætningen på ejendommen Hiltvej 3, 4891 Toreby L. Ejendommen drives under CVR-nr. 2929 5743, hvor både husdyrbruget og arealerne indgår sammen med bedrifterne på Hiltvej 4 og Toreby Østergade 12. Dyreholdet har besætningsnr. 112 957 (CHR).

Udvidelsen er på 200 årssøer. Der sker ikke ændringer i anlægget og der bygges ikke nyt.

Tillægsgodkendelsen omfatter nye vilkår samt ændret og udgåede vilkår i forhold til § 12 godkendelsen fra 2012.

I godkendelsen fra 2012 er der ændret i vilkår om generelle forhold.

Nyt vilkår

Et eksemplar af tillægsgodkendelsen skal til enhver tid være tilgængelig på husdyrbruget og driftspersonalet skal være orienteret om tillæggets indhold. (Vilkår 1 + vilkår 3 i samlet oversigt, bilag 4)

Dette vilkår er stillet for at sikre, at der er fokus på driften i forhold til denne tillægsgodkendelse og gældende godkendelse.

Ændret vilkår

Vilkåret er ændret til at gælde denne tillægsgodkendelse i stedet for godkendelsen fra 2012. (Vilkår 4 + vilkår 4 i samlet oversigt, bilag 4)

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at når de stillede vilkår overholdes, er der taget højde for forudsætningerne i dette tillæg.

3.2 LOKALISERING & PLANMÆSSIGE FORHOLD

Ingen ændringer i forhold til godkendelsen af 10. februar 2012.

3.3 DYREHOLD, STALDANLÆG OG DRIFT

3.3.1 Produktionens omfang

I godkendelse af 10. februar 2012 er der givet tilladelse til 1.400 årssøer.

Der er med denne tillægsansøgning søgt om ændring om udvidelse med 200 årssøer. Den ansøgte produktion er skitseret i nedenstående tabel.

SIDE 11/30

Tabel 1: Fordeling af dyr i staldafsnit

Stald	Dyretype	Staldtype	Antal årssøer	Stigpladser	DE
Drægtighedsstald	Årssøer	Løsgående, Delvis spaltegulv	985	779	156,30
Farestald	Årssøer	Kassestier, Delvis spaltegulv	1015	213	69,03
Eks. drægtighedsstald	Årssøer	Løsgående, Delvis spaltegulv	433	320	68,71
Eks. løbe- og farestald	Årssøer	Kassestier, Delvis spaltegulv	585	153	39,78
	Årssøer	Individuel opstaldning Delvis spaltegulv	182	134	28,88
			1.600 årssøer		362,71

Ændret vilkår

Der er søgt om godkendelse til et dyrehold på 1.600 årssøer, svarende til 362,71 DE. Den ansøgte produktion er fastholdt i ændret vilkår. (Vilkår 5 + vilkår 14 i samlet oversigt, bilag 4)

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at der ved opfyldelse af de stillede vilkår ikke vil være væsentlige virkninger på omgivelserne i relation til produktionsomfanget.

3.3.2 Fodring

Denne tillægsgodkendelse omfatter ændringer i fodring af årssøerne. I godkendelsen fra 2012 var der stillet vilkår til indholdet af råprotein og fosfor til årssøerne, men indholdet af råprotein og fosfor er ændret fra 133 til 131 g råprotein og fra henholdsvis 4,6 g fosfor i farestalden og 3,8 g fosfor i løbe- drægtighedsstalden til 4,6 g fosfor i både fare og løbe- drægtighedsstalden.

Ændring af vilkår

Vilkår om indhold af råprotein og fosfor er ændret til 131 g råprotein og 4,6 g fosfor for alle årssøerne. (Vilkår 6 + vilkår 20 i samlet oversigt, bilag 4)

Desuden er vilkår om gødningens indhold af N ab lager og P ab lager ligeledes ændret. (Vilkår 7 + vilkår 21 i samlet oversigt, bilag 4)

Vilkår i godkendelsen fra 2012 om egenkontrol i relation til foder vil ikke blive ændret i forbindelse med dette tillæg.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at der ved overholdelse af de stillede vilkår til fodring, ikke vil ske en væsentlig påvirkning af omgivelserne i relation til fodring af årssøerne.

3.4 FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGET

3.4.1 Ammoniak og natur

Denne tillægsgodkendelse er lavet med udgangspunkt i beregninger i husdyrgodkendelse.dk med skema 80.581. Beregningerne omfatter nyeste normtal.

Miljøgodkendelsen fra 2012 var lavet med udgangspunkt i beregninger med de på det tidspunkt gældende normtal. Derfor er der forskel i beregningerne af ammoniakemissionen fra anlægget.

Tabel 2. Ammoniakemission

	Emission ansøgt drift
Samlet ammoniakemission	4.486,09 kg NH ₃ -N/år
Meremission fra anlæg	2.689,52 kg NH ₃ -N/år

Beregningerne foretaget i husdyrgodkendelse.dk viser at den samlede emission fra anlægget stiger i forhold til den nuværende produktion som følge af udvidelsen.

Det generelle ammoniakemissionskrav (30 %) er overholdt for den ansøgte drift (fiktivt skema nr. 87.847). Kravet opfyldes ved anvendelse af følgende tiltag:

- Fodring med reduceret råprotein til årssøerne svarende til 131 g råprotein pr. FE.
- Gyllekøling med en effekt på 13,9 %

Der henvises til de enkelte vilkår i relation til ovenstående, og vurderinger i de efterfølgende afsnit omhandlende følsom natur.

For nærmere forhold omkring vurderinger for eventuelle påvirkninger af naturområder med luftbåren ammoniak fra stald og lager henvises til vedlagte bilag 3: "Naturvurdering til tillæg til § 12 miljøgodkendelse af landbrug – Hiltvej 3, 4891 Toreby L.". Konklusionerne i notatet er som følger:

Ammoniakfølsom natur

Kategori 1- og 2-natur

Da totalbelastningen på nærmeste kategori 1- og 2-natur er på henholdsvis 0,1 og 0,0 kg N/ha/år, vurderer kommunen at projektet på Hiltvej 3 ikke påvirker disse naturtyper, og at kravet til disse naturtyper er overholdt.

Endvidere vurderes det, at det på et konkret eksperimentelt videnskabeligt grundlag ikke kan dokumenteres, at ammoniakpåvirkningen fra husdyrbruget vil medføre en påviselig biologisk ændring af naturområdet.

Kategori 3-natur

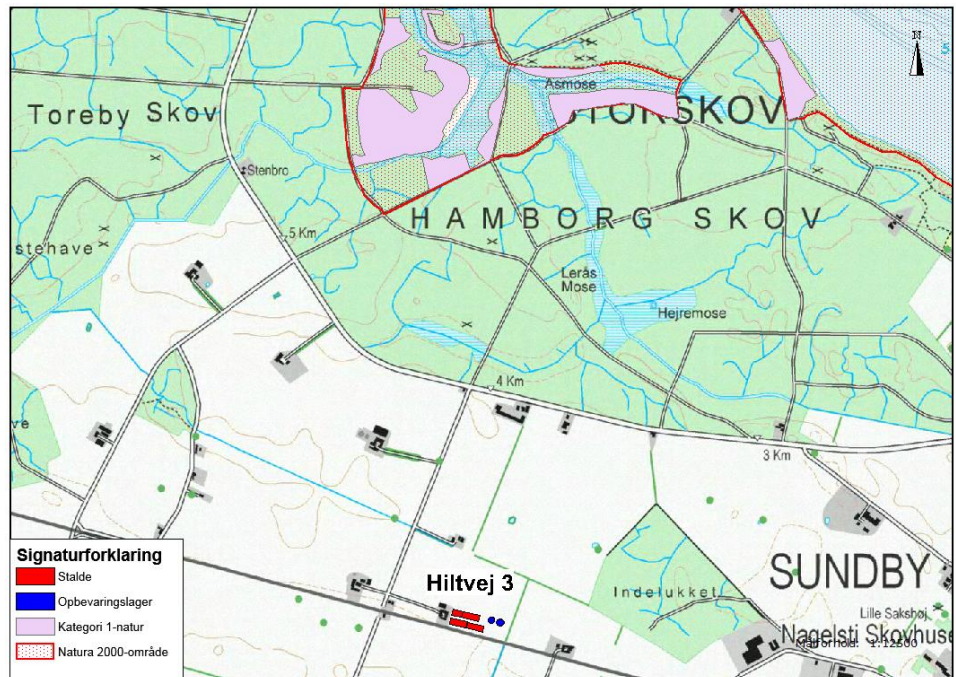
Udvidelse af dyreholdet på Hiltvej 3 må ikke medføre, at tilstanden i kategori 3-naturtyperne påvirkes negativt. Dette kan undersøges ved at sammenholde naturtypernes tålegrænse for kvælstof med den beregnede merbelastning med kvælstof fra det ansøgte dyrehold.

I skoven Indelukket, hvor merbelastningen af kvælstof er beregnet til over 1,0 kg N/ha, er der ikke konstateret særlige følsomme eller sjældne arter, og skoven adskiller sig ikke fra andre skove i området. For de øvrige kategori 3-naturtyper er merbelastningen med kvælstof beregnet til mindre end 1,0 kg N/ha, hvorfor projektet på Hiltvej 3 ikke medvirker til, at der

ikke sker en påviselig tilstandsændring i disse naturområder. Det vurderes derfor, at der ikke skal stilles vilkår i forhold til disse naturområder.

Natura 2000

Nærmeste Natura 2000-område i forhold til stald og lager på Hiltvej 3 er område nr. 173 Smålandsfarvandet og Guldborgsund med kyster. Afstanden fra stald og lager ca. 1,5 km til natura 2000-området, se kort 1.

Kort 1. Beliggenheden af natura 2000-område og kategori 1-natur i forhold til stald og lager på Hiltvej 3.

I det elektroniske ansøgningssystem er det beregnet, at det udvidede dyrehold medfører en merbelastning af habitatnaturtyperne i natura 2000-området på 0,1 kg N/ha/år, samt at den totale kvælstofbelastning er 0,1 kg N/ha/år. Da totalbelastningen på nærmeste ammoniakfølsomme habitatnatur er på 0,1 kg N/ha/år, vurderer kommunen at projektet på Hiltvej 3 ikke i sig selv påvirker disse naturtyper, og at kravet til disse naturtyper er overholdt.

Samlet vurderes det, at bevaringsstatus for arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område 173 ikke vil blive negativt påvirket, og dermed at det ansøgte projekt hverken alene eller sammen med andre planer og projekter i området vil påvirke habitatområdet væsentligt.

Samtidigt vurderes det, at det udvidede dyrehold på Hiltvej 3 beliggende udenfor Natura 2000-området ikke kræver, at der udarbejdes en egentlig konsekvensvurdering jfr. § 7 i Habitatbekendtgørelsen. Begrundelsen for denne vurdering er, at hverken naturtyper eller arter vurderes at ville blive påvirket.

Bilag IV-arter og andre sjældne og/eller beskyttelseskrævende arter

Indenfor en afstand af 300 m fra stald og lager er der ingen naturområder, der er egnede som yngle- og rasteområde for padder. Endvidere sker der ikke nedrivning af bygninger, rydning af store træer eller lignende aktiviteter, der kan påvirke yngle- og rastesteder for flagermus. Det vurderes på denne baggrund, at projektet kan gennemføres uden at beskadige eller ødelægge yngle- og rasteområder for arter af padder og flagermus.

3.4.2 Lugt

Der er beregnet geneafstande, som angiver krævede minimumsafstande fra forskellige beboelsestyper/områder til staldene før lugten vurderes til at være væsentlig. Lugten kan indenfor disse afstande være registrerbar, men vurderes ikke genegivende. De beregnede geneafstande er angivet nedenfor.

Tabel 3. Lugtberegning

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (ansøgt)	Ukorrigeret geneafstand (nudrift)	Korrigeret geneafstand (ansøgt)	Korrigeret geneafstand (nudrift)	Vægtet gennemsnitsafstand	Bortscree net	Genekriterie overholdt
+ Hiltvej 5	0	FMK	145,28	87,87	145,28	87,87	277,60	Ja	Ja
+ Agrovej 3	0	FMK	258,26	156,21	258,26	156,21	1.042,99	Ja	Ja
+ Toreby By, Toreby	0	FMK	361,86	0,00	361,86	0,00	515,22	Nej	Ja

Genekriteriet er overholdt for både byzone/sommerhusområde, samlet bebyggelse og enkelt bolig, da alle stalde ligger lægere væk end den beregnede geneafstand. Der er derfor ikke foretaget yderligere vurdering af lugtgener i forhold til de udpegede områder/boliger.

Geneafstandene er angivet ud fra FMK-modellen i ansøgningssystemet som først begrænsende model.

I den samlede vurdering af lugtgener fra et husdyrbrug skal påvirkningen fra eventuelle andre husdyrbrug med mere end 75 DE inddrages. Der skal således tages højde for en kumulativ effekt, hvis andre husdyrbrug medfører lugtgener i samme punkt som det ansøgte staldanlæg. De beregnede geneafstande skærpes, hvis der ligger andre husdyrbrug indenfor 300 meter fra byzone/sommerhusområde, samlet bebyggelse/visse lokalplaner eller tættere end 100 meter på en enkeltbolig.

Der ligger ikke andre husdyrbrug indenfor de angivne afstande, og på baggrund heraf er der ikke medregnet en kumuleret effekt fra andre husdyrbrug ved lugtberegningen/vurderingerne.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at lovens minimumskrav med denne tillægsgodkendelse fortsat er overholdt, og der er ikke fundet behov til ændring eller tilføjelse af vilkår. Kommunen vurderer derfor, at lugt fra staldene ikke vil give anledning til væsentlige gener for naboer.

3.4.3 Transport

Med denne tillægsgodkendelse vil omfanget af transporter til og fra ejendommen påvirkes minimalt. En del af transporterne vil blot blive med større kapacitet på de enkelte læs.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at der med denne tillægsgodkendelse ikke vil være væsentlig øget transport, som kan have negativ indflydelse på omkringboende. Der er ikke fundet behov for ændring eller tilføjelse af vilkår.

3.5 GØDNINGSPRODUKTION OG –HÅNDTERING

3.5.1 Gødningshåndtering

Med denne tillægsgodkendelse ændres beregningerne for produktion af husdyrgødningen. Mængden af den producerede gødning er opsummeret i nedenstående tabel:

Tabel 4: Produceret husdyrgødning

Dyretype	Antal	Gødningstype	staldsystem	Normtal (t/dyr)	Produceret gylle m ³
Årssøer	1.600	Gylle	Farestald	1,70	2.720
Årssøer	182	Gylle	Drægtighedsstald, individuel	4,01	730
Årssøer	1.418	Gylle	Drægtighedsstald, løsgående	4,72	6.693
					10.153

Gylle er angivet i ton, og det antages at 1 ton gylle svarer til 1 m³.

Der er ikke ansøgt om ændringer i opbevaringen af flydende husdyrgødning. På ejendommen er der en gyllebeholder på 2.400 m³. Desuden er der i forbindelse med godkendelsen 2012 givet tilladelse til opførelse af en beholder på 4.400 m³. Der ud over lejes der en gyllebeholder på Bymarken 9 på 2.250 m³, hvilke giver en samlet kapacitet på 9.050 m³. Det svarer til en opbevaringskapacitet på 10,6 mdr.

Husdyrgødningsbekendtgørelsens anbefaling om tilstrækkelig opbevaringskapacitet på 9 måneder er hermed overholdt.

Nye vilkår

For at sikre at betingelserne for beregningerne i denne tillægsgodkendelse holder, er der stillet vilkår om at gylle og biomasse (afgasset gylle) ikke må blandes. (Vilkår 2 + vilkår 43 i samlet oversigt, bilag 4)

Kommunes vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at der ved overholdelse af de stillede vilkår ikke vil være væsentlig risiko for påvirkning af omgivelserne i relation til gødning.

3.6 PÅVIRKNING FRA AREALER

3.6.1 Udbringingsarealer, harmoni og aftaler

I forbindelse med godkendelsen i 2012 blev der udtaget en 10 meter zone (bræmme) omkring konkrete naturtyper, hvor der ikke måtte udbringes husdyrgødning. Bræmmerne blev efter en konkret vurdering udlagt omkring naturområder, som var mulige yngle- resteområder for bilag IV-arter.

Jf. WIKI-vejledningen kan arealet op til naturområde god bruges til udbringning af husdyrgødning såfremt visse vilkår overholdes.

Der er derfor i forbindelse med dette tillæg søgt om ændring i udbringingsarealerne, så bræmmerne indgår i udbringingsarealet.

SIDE 16/30

Den årlige produktion, modtagelse og afsætning af kvælstof og fosfor på ejendommen i ansøgt drift fremgår af nedenstående tabel:

Tabel 5. Gødningsomsætning

Gydningstype	Kg kvælstof	Kg fosfor	DE
Gylle	34.635	8.210	362,70
Gylle anden ejendom	21.105	3.906	186,86
Gylle anden ejendom	7.407	1.596	71,60
Afsat til biogasanlæg	30.523	5.481	263,00
Til udbringning	32.625	8.231	358,16

I forbindelse med den ønskede udvidelse af dyreholdet er der i denne tillægsgodkendelse behov for ændring af vilkår om udbringning af næringsstoffer på arealerne.

Nedenstående tabel viser en oversigt over de ejede og forpagtede arealer, som anvendes til udbringning af husdyrgødning i tillægsgodkendelsen. Arealerne fremgår ligeledes af kortoversigt på bilag 2.

Tabel 6. Arealoversigt.

Navn	Ha	Drænet	Jb.Type	Vandet	Sæd-skifte	Ref. Sæd-skifte	N-kl. 0(ha)	N-kl. 1(ha)	N-kl. 2(ha)	N-kl. 3(ha)	G.vand (ha)	P-kl. 0(ha)	P-kl. 1(ha)	P-kl. 2(ha)	P-kl. 3(ha)
Total	333,70						0,00	0,00	279,13	54,57	255,63	57,88	8,09	2,16	265,58
55-0	22,95	Ja	JB7	Nej	S8	S2	0,00	0,00	0,24	22,72	22,95	0,00	0,00	0,00	22,95
50-0	3,65	Ja	JB5	Nej	S8	S2	0,00	0,00	3,65	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3,65
43-0	26,98	Ja	JB6	Nej	S8	S2	0,00	0,00	26,98	0,00	26,98	0,00	0,00	0,00	26,98
42-0	1,33	Ja	JB6	Nej	S8	S2	0,00	0,00	1,33	0,00	1,33	0,00	0,00	0,00	1,33
40-0	18,22	Ja	JB6	Nej	S8	S2	0,00	0,00	18,22	0,00	18,22	0,00	0,00	0,00	18,22
31-0	2,90	Nej	JB5	Nej	S8	S2	0,00	0,00	2,90	0,00	2,90	2,90	0,00	0,00	0,00
28-0	2,26	Ja	JB5	Nej	S8	S2	0,00	0,00	2,26	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2,26
23-0	4,08	Ja	JB5	Nej	S8	S2	0,00	0,00	4,08	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02	4,07
21-2	0,57	Ja	JB5	Nej	S8	S2	0,00	0,00	0,57	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,57
21-0	1,06	Ja	JB5	Nej	S8	S2	0,00	0,00	1,06	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,06
20-0	2,15	Ja	JB5	Nej	S8	S2	0,00	0,00	2,15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2,15
17-0	12,95	Ja	JB5	Nej	S8	S2	0,00	0,00	12,95	0,00	12,95	0,00	0,00	0,00	12,95
16-7	0,84	Nej	JB5	Nej	S8	S2	0,00	0,00	0,84	0,00	0,84	0,84	0,00	0,00	0,00
16-6	0,21	Nej	JB7	Nej	S8	S2	0,00	0,00	0,21	0,00	0,21	0,21	0,00	0,00	0,00
16-0	10,21	Nej	JB7	Nej	S8	S2	0,00	0,00	10,21	0,00	10,21	10,21	0,00	0,00	0,00
13-3	0,52	Ja	JB7	Nej	S8	S2	0,00	0,00	0,52	0,00	0,52	0,00	0,00	0,00	0,52
13-0	31,19	Ja	JB7	Nej	S8	S2	0,00	0,00	31,19	0,00	31,19	0,00	0,00	0,00	31,19
12-0	2,88	Ja	JB7	Nej	S8	S2	0,00	0,00	2,88	0,00	2,88	0,00	0,00	0,00	2,88
11-2	15,15	Nej	JB4	Nej	S8	S4	0,00	0,00	15,15	0,00	15,15	15,15	0,00	0,00	0,00
11-0	13,50	Nej	JB5	Nej	S8	S2	0,00	0,00	13,50	0,00	13,50	13,50	0,00	0,00	0,00
9-0	5,88	Ja	JB5	Nej	S8	S2	0,00	0,00	5,88	0,00	5,88	0,00	0,00	0,00	5,88
7-0	3,06	Ja	JB5	Nej	S8	S2	0,00	0,00	3,06	0,00	3,06	0,00	0,00	0,00	3,06
6-0	1,68	Ja	JB5	Nej	S8	S2	0,00	0,00	1,68	0,00	1,68	0,00	0,00	0,00	1,68
5-0	4,91	Ja	JB5	Nej	S8	S2	0,00	0,00	4,91	0,00	1,72	0,00	0,00	0,31	4,60

SIDE 17/30

Navn	Ha	Drænet	Jb.Type	Vandet	Sæd- skifte	Ref. Sæd- skifte	N-kl. 0(ha)	N-kl. 1(ha)	N-kl. 2(ha)	N-kl. 3(ha)	G.vand (ha)	P-kl. 0(ha)	P-kl. 1(ha)	P-kl. 2(ha)	P-kl. 3(ha)
2-2	4,85	Ja	JB5	Nej	S8	S2	0,00	0,00	4,85	0,00	1,01	0,00	0,00	0,33	4,53
101-0	4,19	Ja	JB7	Nej	S8	S2	0,00	0,00	4,19	0,00	4,19	0,00	4,19	0,00	0,00
102-0	3,90	Ja	JB7	Nej	S8	S2	0,00	0,00	3,90	0,00	3,90	0,00	3,90	0,00	0,00
103-0	4,80	Ja	JB7	Nej	S8	S2	0,00	0,00	4,80	0,00	4,80	4,80	0,00	0,00	0,00
104-0	4,14	Ja	JB7	Nej	S8	S2	0,00	0,00	4,14	0,00	4,14	4,14	0,00	0,00	0,00
105-0	6,15	Ja	JB7	Nej	S8	S2	0,00	0,00	6,15	0,00	6,15	6,15	0,00	0,00	0,00
55-5	0,72	Ja	JB5	Nej	S8	S2	0,00	0,00	0,00	0,72	0,72	0,00	0,00	0,00	0,72
54-5	0,48	Ja	JB6	Nej	S8	S2	0,00	0,00	0,00	0,48	0,48	0,00	0,00	0,00	0,48
10-0	3,55	Ja	JB5	Nej	S8	S2	0,00	0,00	3,55	0,00	3,55	0,00	0,00	0,00	3,55
24-0	9,82	Ja	JB5	Nej	S8	S2	0,00	0,00	9,82	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	9,82
24-1	3,73	Ja	JB5	Nej	S8	S2	0,00	0,00	3,73	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3,73
27-0	9,24	Ja	JB5	Nej	S8	S2	0,00	0,00	9,24	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	9,24
51-0	41,41	Ja	JB7	Nej	S8	S2	0,00	0,00	39,08	2,33	17,66	0,00	0,00	1,51	39,91
52-0	27,54	Ja	JB7	Nej	S8	S2	0,00	0,00	19,27	8,27	16,79	0,00	0,00	0,00	27,54
53-0	14,95	Ja	JB7	Nej	S8	S2	0,00	0,00	0,00	14,95	14,95	0,00	0,00	0,00	14,95
54-0	5,11	Ja	JB7	Nej	S8	S2	0,00	0,00	0,00	5,11	5,11	0,00	0,00	0,00	5,11

Ændret vilkår

Grundet den ønskede udvidelse af dyreholdet og ændret næringsstofindhold i husdyrgødningen samt afsætning af gylle til biogasanlæg er vilkår om afsætning på egne og forpagtede arealer samt udbringning af næringsstoffer blevet ændret.

Vilkåret er blevet ændret til, at der maksimalt må udbringes husdyrgødning svarende til 32.625 kg N og 8.231 kg P. Udbringningen er pr. planår (1/8 til 31/7). Der må således ikke udbringes mere end 1.08 DE/ha i gennemsnit. (Vilkår 8 + vilkår 53 i samlet oversigt, bilag 4)

Vilkår om afsætning til anden ejendom er ændret til afsætning til anden godkendt modtager. Der skal afsættes 263 DE fordelt med 30.523 kg N og 5.481 kg P til anden godkendt modtager evt. biogasanlæg. (Vilkår 9 + vilkår 54 i samlet oversigt, bilag 4)

Ændringerne af vilkårene skal være med til at sikre forudsætningerne for beregningerne i godkendelsen.

Afgasset biomasse, der afsættes til tredjepart er ikke afhængig af eventuelle § 16-godkendelse hos modtagere. Såfremt der afsættes flydende husdyrgødning til tredjemand og dennes arealer ligger helt eller delvist i områder med nitrat- og/eller fosforklasser 1-3, skal der indhentes separat arealgodkendelse til udbringning på disse arealer jf. husdyrgodkendelseslovens § 16.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at overholdelse af de ændrede vilkår vil medføre, at der jf. de gennemførte beregninger og vurderinger ikke vil ske en væsentlig påvirkning af omgivelserne.

3.6.2 Nitrat til overfladevand

Nitratklasserne for arealerne i tillægsgodkendelsen er angivet nedenfor sammen med det maksimale dyretryk og udvaskningsberegninger for den aktuelle og den maksimale udvaskning. Der er i denne opgørelse taget højde for, at der indgår specifikt sædskifte som projektilpasning.

Tabel 7. Arealer fordelt i nitratklasser.

	Ha	Tilladt dyretryk	Tilladt DE	Maksimal udvaskning	Aktuel udvaskning
Nitratklasse 0	0,00	1,4 DE/ha	0	33,9 Kg N/ha	32,8 Kg N/ha
Nitratklasse 1	0,00	1,19 DE/ha	0		
Nitratklasse 2	279,13	0,91 DE/ha	254,01		
Nitratklasse 3	54,57	0,70 DE/ha	38,20		
Samlet	333,70	0,88 DE/ha	292,21		

I denne tillægsgodkendelse medfører fordelingen af arealer i nitratklasser, at der maksimalt må udbringes husdyrgødning svarende til 292 DE. Ansøger ønsker at udbringe 1,08 DE/ha svarende til 358,16 DE. Med de gennemførte beregninger i ansøgningssystemets Farm-N model ses det, at den aktuelle udvaskning (med tiltag i form af sædskifte med specifikt udvaskningsindeks) ligger under den maksimale udvaskning, hvorved reglerne i husdyrgodkendelsesloven overholdes.

I forhold til godkendelse fra 2012 er den beregnede aktuelle udvaskning faldet fra 33,70 til 32,8 kg N/ha.

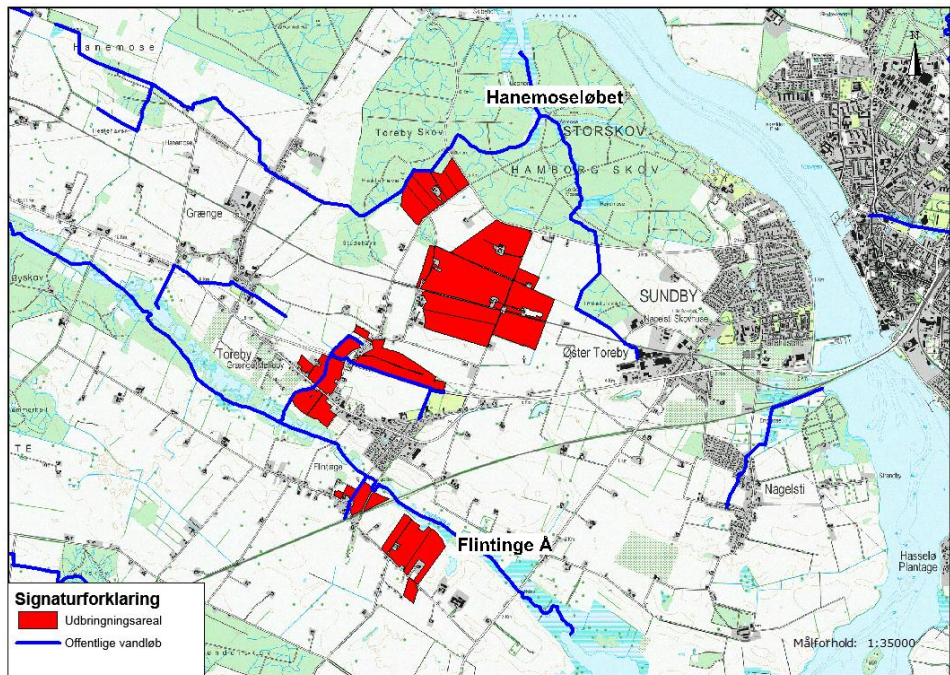
På bedriftens egne og forpagtede arealer er der ændret i vilkår fra godkendelsen meddelt i 2012, således er der maksimalt må anvendes 358,16 DE pr. planår, således at der ikke udbringes mere end 1,07 DE/ha. Desuden er der sat vilkår om, hvilke arealer der må udbringes husdyrgødning og biomasse på (se bilag 2).

For nærmere forhold i denne tillægsgodkendelse omkring vurderinger for eventuelle påvirkninger af naturområder med næringsstoffer fra udbringning af husdyrgødning henvises der til vedlagte bilag 3: "Naturvurdering til tillæg til § 12 miljøgodkendelse af landbrug – Hiltvej 3, 4891 Toreby L.". Konklusionerne i notatet er som følger:

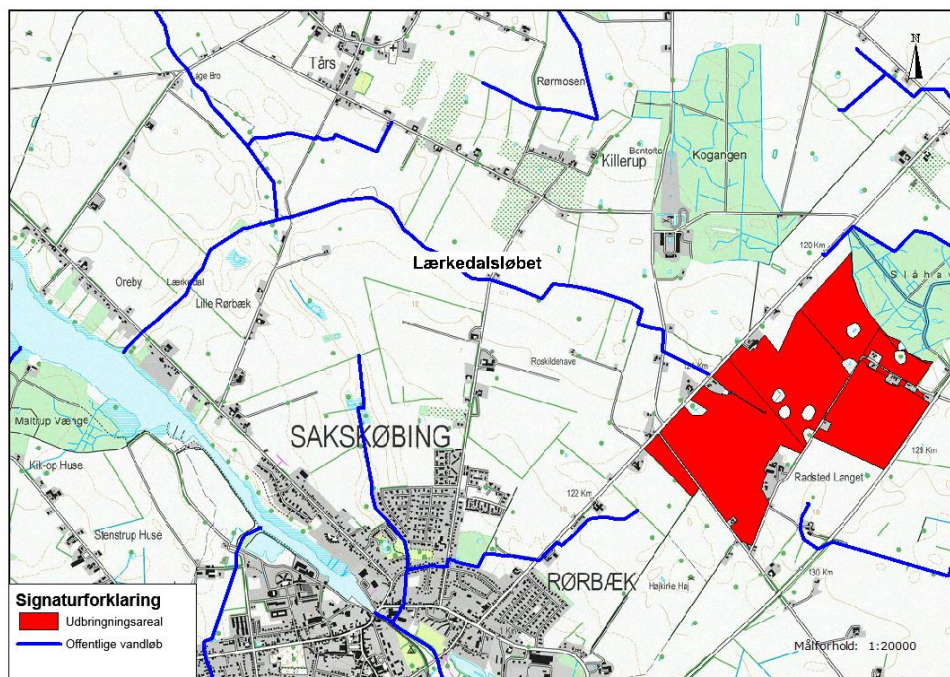
Påvirkninger af søer og vandløb

Udbringningsarealerne afvander via flere, mindre private og offentlige vandløb til Majbølleløbet, Flintinge Å og Hanemoseløbet til Guldborgsund samt via Lærkedalsløbet eller Saksøbing Å til Saksøbing Fjord. Ifølge MiljøGIS for Vandområdeplanerne 2015-2021 (juni 2016) har Flintinge Å målsætningen "god økologisk tilstand", mens de øvrige vandløb ikke er målsat i den nuværende vandområdeplan.

SIDE 19/30

Kort 2. Beliggenheden af offentlige vandløb i forhold til udbringningsarealerne ved Toreby.

Kort 3. Beliggenheden af offentlige vandløb i forhold til udbringningsarealerne ved Rørbæk.

Følgende udbringningsarealer grænser op til åbne vandløb: 102-0, 103-0, 104-0, 105-0, 13-0, 43-0, 5-0, 7-0, 9-0, 10-0 samt 51-0 og 52-0. Alle vandløbene er helt eller delvis omfattet af beskyttelsen i Naturbeskyttelseslovens § 3 – dvs. at der ikke uden dispensation kan foretages ændringer i vandløbenes tilstand.

Det fremgår af Vandområdeplanen for vandområdedistrikt Sjælland, at det kan forventes, at når planlagte og allerede iværksatte miljøforbedringer i vandløbene er udført vil 820 km af de 2.765 km vandløb, der indgår i planen, opfylde målsætningen i 2021. Omkring 1.515 km vil ikke opfylde målsætningen, og for ca. 430 km vandløb er tilstanden ukendt eller kan ikke

vurderes. Vandløbene, som grænser op til udbringningsarealerne, indgår ikke i vandplanens indsatsprogram.

Ved besigtigelser af udbringningsarealerne ved den tidligere godkendelse af husdyrproduktionen på Hiltvej 3 er der ikke konstateret stærkt skrånende arealer ned mod åbne vandløb, og langs hovedparten af vandløbene er der udyrkede bræmmer med en bredde af op til 2 meter. Det skal dog bemærkes, at for markerne 7-0, 9-0 og 10-0 hælder de tydeligt ned mod vandløbet. Hældningen er ud fra luftfoto og højdekurver udregnet til mindre end seks grader over de nærmeste 20 m fra vandløbet.

Kommunes vurdering

Ifølge ansøgningsmaterialet er det generelle krav om P-overskud overholdt ved det ansøgte projekt. Da der ikke er særligt skrånende udbringningsarealer mod vandløbene (< 6 grader), og da vandløbene er adskilt fra udbringningsarealerne med udyrkede bræmmer, vil risikoen for overfladisk afstrømning af overfladevand med jordpartikler m.v. være ringe. Det vurderes, at vandløb og øvrige ferske recipienter ikke påvirkes væsentligt af det ansøgte projekt.

Påvirkning af hav

Da antallet af dyreenheder i oplandet til Guldborgsund og Smålandsfarvandet syd er faldende, vurderes den ansøgte produktion i sammenhæng med andre planer og projekter ikke at have en væsentlig påvirkning af det marine område og dermed af Natura 2000-område nr. 173. Afskæringskriterium 1 jf. Miljøstyrelsens elektroniske vejledning er overholdt.

Til brug for vurderingen af, hvorvidt N-udvaskningen fra den ansøgte udvidelse i sig selv vil have en væsentlig virkning på natura 2000-området, er der foretaget beregninger af N-udvaskningen fra den ansøgte produktion samt i en situation, hvor der ikke tilføres husdyrgødning til de samme arealer, dvs. svarende til et planteavlbrug. Beregningen skal afklare, om det ansøgte udgør under 5 % (for sårbare vandområder) og 1 % (for meget sårbare vandområder) af den samlede nitratudvaskning til det aktuelle vandområde, se tabel 8.

Udvaskning ved ansøgt drift (med ansøgt sædskifte inkl. efterafgrøder) = 32,8 kg N/ha/år
Udvaskning, svarende til planteavlbrug (med planteavlssædskifte) = 32,6 kg N/ha/år

⇒ Merudvaskning som følge af husdyrbruget = 0,2 kg N/ha

Tabel 8. Udvaskningen af kvælstof fra udbringningsarealerne til Guldborgsund og Smålandsfarvandet syd ved ansøgt drift.

	Smålandsfarvandet syd	Guldborgsund
Samlet N-tilførsel fra oplandet; ton N/år (jf. Vandplan/basisanalyse)	593 ton N/år	685 ton N/år
Udbringningsareal; ha	N2: 60,63 ha N3: 20,83 ha	N2: 217,11 ha N3: 32,49 ha
Ansøgt drift - udvaskning fra rodzonen; kg N/ha/år	0,2	0,2
Reduktionspotentiale	N2: 0,37 N3: 0,75	N2: 0,37 N3: 0,75
Ansøgt drift - Samlet udvaskning af N til vandområdet; kg N/år	N2: 4,49 N3: 3,12 I alt 7,61 kg N	N2: 16,01 N3: 4,87 I alt 20,88 kgN
Ansøgt drift – udvaskning i forhold til samlet N-tilførsel til vandområdet	0,001 %	0,003 %

Beregningerne viser, at udvaskningen af kvælstof fra husdyrbrugets arealer til Smålandsfarvandet syd udgør 7,61 kg N/år samt 20,88 kg N/år til Guldborgsund ved det ansøgte projekt. Tilførslen svarer til henholdsvis 0,001 % af den samlede tilførsel af kvælstof fra oplandet til Smålandsfarvandet syd og 0,003 % af den samlede tilførsel af kvælstof fra oplandet til Guldborgsund.

Da Smålandsfarvandet er et sårbart vandområde, viser beregningsmodeller, at tilførsel af kvælstof i mængder på 5 % og derunder af den samlede kvælstoftilførsel fra oplandet ikke medfører påviselige ændringer i vandområdets tilstand, jf. Miljøstyrelsens elektroniske vejledning. Afskæringskriterium 2A er dermed overholdt, og det vurderes på denne baggrund, det ansøgte ikke i sig selv vil have en væsentlig virkning på vandområdet og herunder natura 2000-område 173.

Da Guldborgsund er et meget sårbart vandområde, viser beregningsmodeller, at tilførsel af kvælstof i mængder på 1 % og derunder af den samlede kvælstoftilførsel fra oplandet ikke medfører påviselige ændringer i vandområdets tilstand, jf. Miljøstyrelsens elektroniske vejledning. Afskæringskriterium 2B er dermed overholdt, og det vurderes på denne baggrund, det ansøgte ikke i sig selv vil have en væsentlig virkning på vandområdet og herunder natura 2000-område 173.

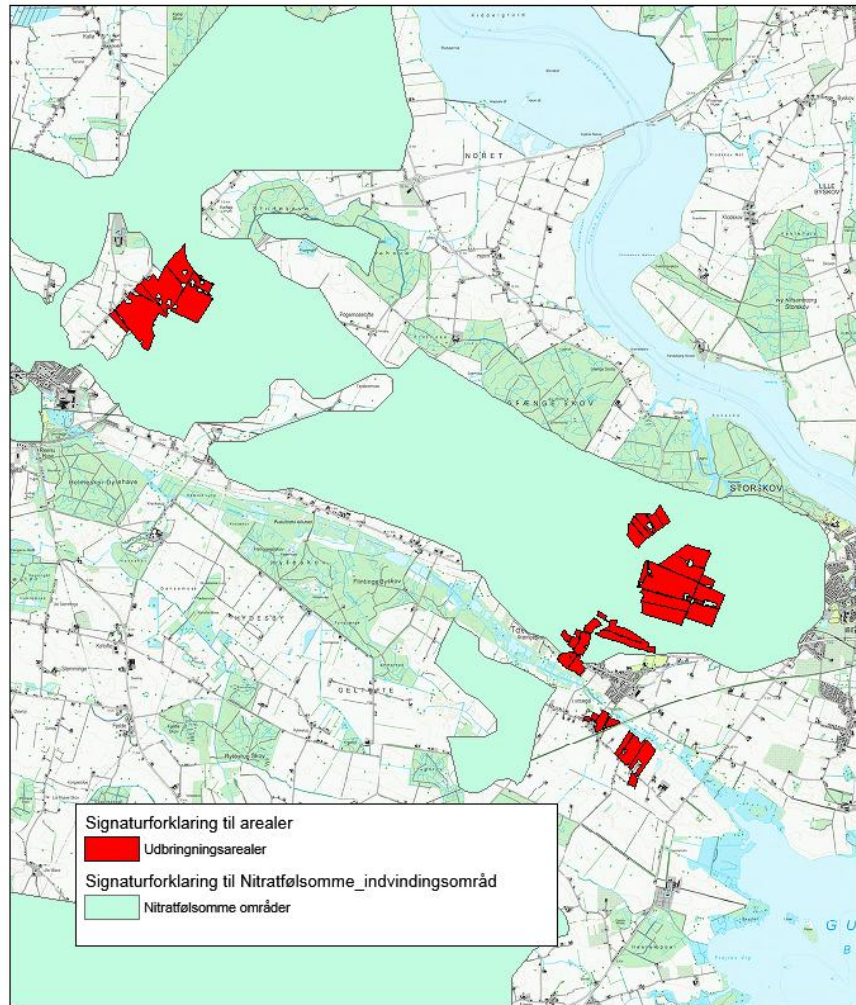
Det er kommunens samlede vurdering, at det ansøgtes udledning af kvælstof til de to farvande hverken i sig selv eller sammen med andre kilder og projekter i området vil have en væsentlig indvirkning på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område nr. 173.

3.6.3 Nitrat til grundvand

Placering af nitratfølsomme indvindingsområder og lokale indsatsplaner danner baggrund for fastsættelse af beskyttelsesniveauet for grundvand.

Nedenstående kort viser et overblik over placering af nitratfølsomme indvindingsområder:

Kort 4: Arealer beliggende indenfor nitratfølsomme indvindingsområde

Når udbringningsarealerne ligger indenfor nitratfølsomme indvindingsområder, foretages der en udvaskningsberegning i ansøgningssystemets Farm-N model. Denne viser nitratkoncentrationen i det infiltrerede vand, der kommer ud af rodzonen. Ligger denne koncentration over 50 mg NO₃/l må koncentrationen ikke øges i forbindelse med projektet.

Ca. 2/3 del af alle udbringningsarealerne ligger indenfor nitratfølsomme indvindingsområder. Beregningerne af udvaskning af rodzonen fremgår af nedenstående tabel.

SIDE 23/30

Tabel 9: Udvaskning af nitrat til grundvand

Mark Nr.	Areal (ha)	Ansøgt (mg nitrat/l)	Merbelastning (Ansøgt - Nudrift) (mg nitrat/l)	Udvaskning svarende til et plantebrug (mg nitrat/l)	50% reduktion af husdyrgødning (NK3) (mg nitrat/l)
55-0	23,0	55	-4	56	59
16-6	0,2	55	-4	56	59
16-0	10,2	55	-4	56	59
13-3	0,5	55	-4	56	59
13-0	31,2	55	-4	56	59
12-0	2,9	55	-4	56	59
101-0	4,2	55	-4	56	59
102-0	3,9	55	-4	56	59
103-0	4,8	55	-4	56	59
104-0	4,1	55	-4	56	59
105-0	6,2	55	-4	56	59
51-0	41,4	55	-4	56	59
52-0	27,5	55	-4	56	59
53-0	15,0	55	-4	56	59
54-0	5,1	55	-4	56	59
31-0	2,9	58	-5	60	62
17-0	12,9	58	-5	60	62
16-7	0,8	58	-5	60	62
11-0	13,5	58	-5	60	62
9-0	5,9	58	-5	60	62
7-0	3,1	58	-5	60	62
6-0	1,7	58	-5	60	62
5-0	4,9	58	-5	60	62
2-2	4,9	58	-5	60	62
55-5	0,7	58	-5	60	62
10-0	3,6	58	-5	60	62
43-0	27,0	62	-5	64	67
42-0	1,3	62	-5	64	67
40-0	18,2	62	-5	64	67
54-5	0,5	62	-5	64	67
11-2	15,1	62	-7	66	68

Loven fastlægger, at hvis udvaskningen af kvælstof fra rodzonen beregnes til at være over 50 mg nitrat i nudrift, må den ikke stige i ansøgt drift.

For alle arealer er der beregnet et fald fra nudrift til ansøgt drift. Kommunen vurderer derfor, at der ikke er grund til at stille yderligere vilkår i forhold til udvaskningen.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at der ikke sker væsentlige påvirkninger af det nitrat følsomt indvindingsområde, da udvaskningen ikke stiger i forbindelse med udvidelsen.

3.6.4 Fosfor

Til vurdering af det maksimale tilladte fosforoverskud er der nedenfor vist hvilken placering i fosforklasser, der er for de enkelte arealer i denne tillægsgodkendelse.

Der er i denne opgørelse taget højde for, at der indgår specifikt sædskifte som projektilpasning.

Tabel 10. Arealer fordelt i fosforklasser.

Fosforklasse 0 (JB<4 og P-tal <4)	Fosforklasse 1 (P-tal 4-6)	Fosforklasse 2 (lavbundsarealer)	Fosforklasse 3 (P-tal >6)	I alt
57,88 ha	8,09 ha	2,16 ha	265,58 ha	333,70 ha

Der må ifølge lovgivningens krav være et fosforoverskud på arealerne under de givne forudsætninger svarende til 2,0 kg P/ha. Reelt vil der være et underskud på 2 kg P/ha/år. Underskuddet opnås ved, at der tilføres 24,9 kg P/ha og fratrækkes 22,9 kg P/ha. Dette betyder, at kravet til overholdelse af fosforoverskuddet på arealerne er overholdt.

Beregningerne er baseret på 331,05 ha med et ssædskifte med et udvaskningsindeks på maksimalt 88, hvor der er fraførsel af fosfor med afgrøderne svarende til et arealvægtet gennemsnit på 22,9 kg P/ha.

Kommunens vurdering

Guldborgsund kommune vurderer, at krav om fosforoverskud i denne tillægsgodkendelse er overholdt.

Ingen af udbringningsarealerne grænser op til åbne vandløb. Det vurderes derfor, at vandløb og øvrige ferske recipienter ikke påvirkes væsentligt som følge af det ansøgte.

3.6.5 Påvirkning af § 3-beskyttet natur

Skovene ved udbringningsarealerne er forholdsvis robuste naturtyper, set i forhold til påvirkningen med næringsstoffer. Flere vandhuller samt engene langs med Flintinge Å indeholder fredede-, lokalt truede- og særligt bevaringsværdige arter i form af Maj Gøgeurt og padder omfattet af habitatdirektivets bilag IV. Sidstnævnte behandles i afsnit 3.6.8. Det vurderes derfor, at udbringningen af husdyrgødning på de ansøgte arealer vil påvirke engene, som ligger nær udbringningsarealerne.

3.6.6 Påvirkning af Natura 2000-områder

Udbringning af husdyrgødning medfører en afdampning af kvælstof, der i en afstand af 10-20 m afhængig af gødningstype, i nogle tilfælde op til 100 m, fra markkanten giver en tilførsel på 1 kg N/ha/år. Ved tilførsel af 1 kg N/ha/år og derover kan der påvises en tilstandsændring af et naturområde, jf. Miljøstyrelsens husdyrvejledning. Den korteste afstand fra udbringningsarealerne er ca. 400 m til Natura 2000-område nr. 173. Med disse afstande mellem udbringningsareal og Natura 2000-området vurderes det, at afdampningen af kvælstof ved udbringningen af husdyrgødning ikke vil påvirke Natura 2000-området væsentligt.

Samlet set er det kommunens vurdering, at det ansøgte projekt hverken i sig selv eller sammen med andre planer og projekter i området vil have en væsentlig påvirkning på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-områderne.

3.6.7 Påvirkning af arter med særlige beskyttelseskrav (Bilag IV arter)

Ved besigtigelserne er der foretaget en konkret vurdering af, om de enkelte naturområder kan være yngle- eller rasteområder for padder, der er omfattet af EU-habitatdirektivets Bilag IV. Projektet kan kun godkendes, hvis der ikke sker en beskadigelse eller ødelæggelse, herunder gradvis forringelse af yngle- eller rasteområder for Bilag IV-arter jf. Habitatbekendtgørelsens § 11 og Naturbeskyttelseslovens § 29a.

Ved udbringning af husdyrgødning sker der en afdampning af kvælstof, som afsættes på de omkringliggende arealer. Afsætningen af kvælstof er størst tæt på udbringningsarealet og den falder gradvist med øget afstand til udbringningsarealet. Størrelsen af kvælstofdepositionen er udover afstanden fra udbringningsareal også afhængig af husdyrgødningstypen og udbringningsteknologien. Naturområder kan ændres som følge af tilførsel af kvælstof. Det er påvist, at tilførsel af 1 kg N/ha og derover medfører tilstandsændringer i et naturområde jf. Miljøstyrelsens husdyrvejledning. Tilstandsændringerne vil f.eks. være i form af en tilgroning af naturområdet med mere kvælstoftolerante og konkurrencesterke plantearter. Den generelle naturtilstand i det kvælstoffølsomme naturområde vil blive ændret og forringet. Det samme gør sig gældende for naturområder og vandhuller, der er yngle- og rasteområde for Bilag IV-arter f.eks. Stor Vandsalamander eller Springfrø, hvor en forøget kvælstoftilførsel bevirker en tilgroning af naturområdet. Herved bliver naturområdet beskadiget eller ødelagt over en årrække, således at det ikke kan fungere som yngle- og rasteområde for Bilag IV-arterne.

Hvis afstanden mellem udbringningsarealet og naturområdet er over 100 meter, vil der ifølge Miljøstyrelsens husdyrvejledning sjældent kunne konstateres en påvirkning på over 1 kg N/ha - uanset husdyrgødningstype og anvendt teknologi. Kun i tilfælde med "worst case"- tab af ammoniak og et udbringningsareal på over 100 ha vil der kunne konstateres påvirkninger på over 1 kg N/ha. "Worst case" vil typisk være udbringning af fast husdyrgødning uden nedbringning - typisk ved udbringning ovenpå afgrøden. Ved anvendelse af flydende husdyrgødning er tabet betydeligt mindre. Det følger af Miljøstyrelsens husdyrvejledning, at ved udbringning af ubehandlet gylle fra svin vil der ikke være påvirkninger på over 1 kg N/ha bortset fra de nærmeste 10 meter fra udbringningsarealet. Ubehandlet gylle fra kvæg kan derimod have påvirkninger på over 1 kg N/ha indenfor de nærmeste 20 meter fra udbringningsarealet. Anvendelsen af forskellige udbringningsteknologier kan medvirke til, at afdampningen af kvælstof mindskes. Ifølge Miljøstyrelsens husdyrvejledning vil depositionen af kvælstof være mindre end 1 kg N/ha i kanten af et udbringningsareal, hvis udbringningen af gylle sker ved nedfældning eller ved anvendelse af forsuret gylle.

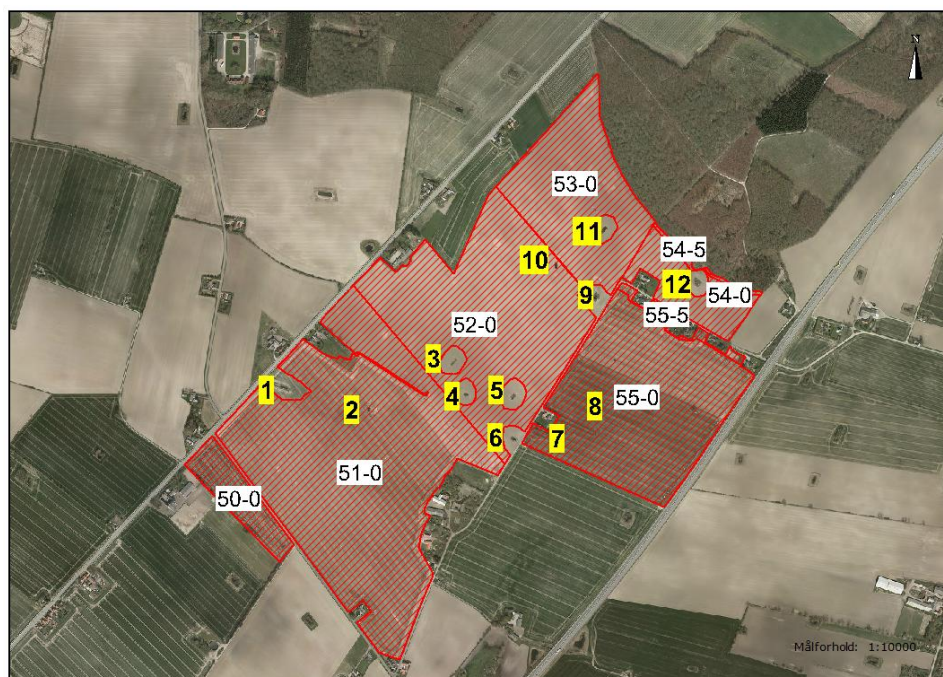
Det følger af ansøgningen, at husdyrgødningen håndteres som gylle, og at den udbringes med gyllevogn med slæbeslanger.

For at hindre ændringer i tilstanden af kvælstoffølsomme naturtyper samt i naturområder der er yngle- og rasteområder for Bilag IV-arter, i forbindelse med udbringning af husdyrgødning er det kommunens vurdering, at afdampningen af kvælstof ved udbringningen kan reduceres tilstrækkeligt ved anvendelsen af forskellige udbringningsmetoder eller ved at holde afstand til naturområdet. Det vurderes, at der skal stilles følgende nye vilkår:

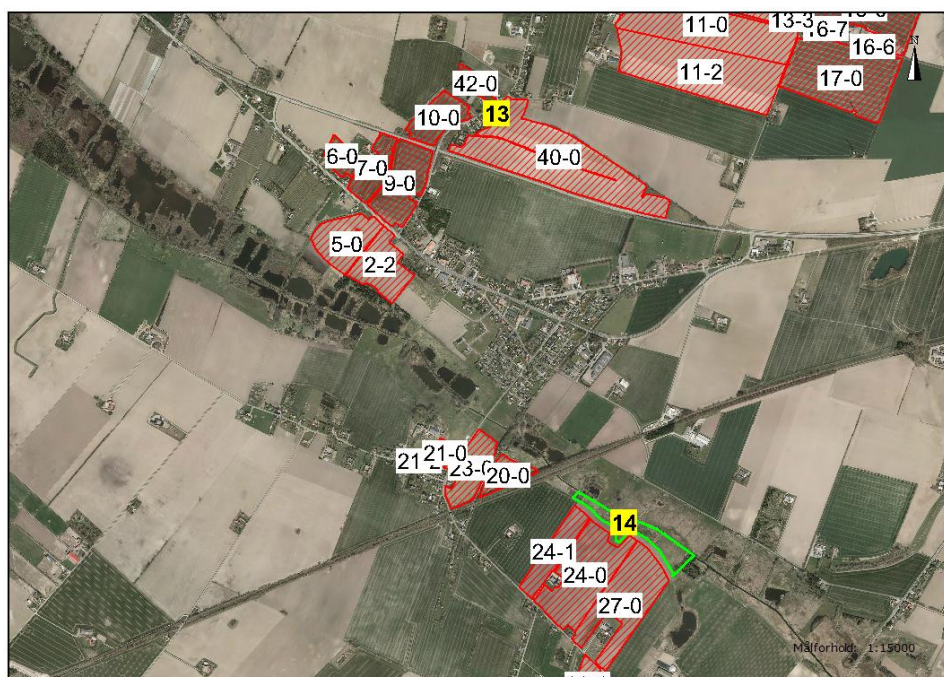
Nye vilkår

- Ved vandhul 1-13 beliggende på/ved mark 10-0, 51-0, 52-0, 53-0, 54-0 og 55-0 samt ved naturområdet ved mark 24-0, 24-1 og 27-0 må der ikke udbringes flydende husdyrgødning fra svin nærmere end 10 m fra vandhullets/naturområdets øverste kant medmindre udbringningen sker med forsuret gylle eller ved nedfældning. Naturområdernes placering fremgår af kort 5 og 6. Afstandene udmåles fra kanten af engen, hvor denne overgår til dyrket mark, og fra øvre brinkkant af vandhullet, hvor den naturlige fugtigbundsvegetation, som hører til vandhullet, ophører. (vilkår 3 + vilkår 58 i samlet oversigt, bilag 4)

SIDE 26/30

Kort 5. Ortofoto 2015. Naturområder som er besøgt og vurderet i forhold til forekomst af padder omfattet af Bilag IV – vestlige udbringningsarealer.

Kort 6. Ortofoto 2015. Naturområder som er besøgt og vurderet i forhold til forekomst af padder omfattet af Bilag IV – østlige udbringningsarealer.

Flagermus

Udbringningen af husdyrgødning påvirker ikke træer eller bygninger, og det vurderes, at yngle- og rastesteder for flagermus omfattet af Bilag IV ikke vil blive beskadiget eller ødelagt ved projektet.

Andre bilag IV-arter

Det vurderes ikke sandsynligt, at der indenfor området findes andre bilag IV-arter end de nævnte.

3.6.8 Sædskifte, efterafgrøder og projektilpasninger

Til opfyldelse af krav om udvaskning af næringsstoffer har ansøger valgt at benytte et andet sædskifte end referencesædskiftet.

Som forudsætning for beregningerne i denne tillægsgodkendelse er der angivet et sædskifte med et udvaskningsindeks på 88 (S8) i forhold til referencesædskifter med indeks 93 (S2). jf. Notaterne: "Standardsædskifter og referencesædskifter, Miljøstyrelsen, 8. februar 2012" og "Fosforfrøelse med afgrøder i standardsædskifter". Sædskiftet er ikke ændret i forhold til godkendelsen fra 2012, derfor er der ikke stillet nye eller ændret vilkår i forhold til sædskifte.

Der er i dette tillæg til godkendelse ikke længere behov for flere efterafgrøder udover Plantedirektoratets krav.

Slettet vilkår

På grund af ovenstående er vilkår 56 i godkendelse af 2012 om efterafgrøde slettet.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at udvaskning af næringsstoffer fra arealerne, gennem overholdelse af det fastsatte vilkår om anvendelse af særlige sædskifter, ikke vil have væsentlig betydning for omgivelserne og recipienter.

3.7 BEDST TILGÆNGELIG TEKNIK (BAT) OG BEGRÆSENDE FORANSTALTNINGER

Gennem Husdyrloven pålægges den enkelte landmand at redegøre for brugen af BAT (bedst tilgængelig teknologi) og eventuelt reducere miljøbelastningerne fra husdyrproduktionen ved anvendelse af BAT.

Der er i denne tillægsgodkendelse tale om eksisterende anlæg, hvor der sker en udvidelse med 200 årssøer. På baggrund af dette skal tillægsgodkendelsen indeholde en ny/supplerende BAT-vurdering.

Følgende områder vurderes i forhold til BAT i denne tillægsgodkendelse:

- Ammoniakfordampning fra stald og lager, som kan begrænses gennem staldindretning, teknologier i staldene, fodersammensætning og opbevaring af husdyrgødning.
- Fosforindhold i husdyrgødningen på baggrund af fodersammensætningen.

Områder omhandlende BAT i forbindelse med forbrug af vand og energi, management, støj og lugt er ikke ændret væsentligt i forhold til gældende miljøgodkendelse, og indgår derfor ikke i den følgende vurdering. Det samme gælder for udbringning af gødning og nitrat til udbringningsarealer.

3.7.1 Ammoniak og anvendelse af BAT

It-ansøgningsystemet har beregnet den vejledende grænseværdi for ammoniaktab (emissionsgrænseværdi) pr. år opnåelig ved anvendelse af BAT.

Beregningerne er foretaget efter de retningslinjer og beregningsmetoder der fremgår af Miljøstyrelsens standardvilkår for BAT 2011, og afhænger af om produktionen er placeret i ny eller eksisterende stald. For eksisterende stalde vil gælde en fast værdi per dyr på en given gulvtype.

Nedenstående tabel viser den vejledende emissionsgrænseværdi.

Tabel 11: BAT - emissionsgrænseværdi

Ammoniakemissionsgrænseværdi vurderet som værende BAT Kg NH3-N pr. år	4.494,46
Samlet ammoniakemission fra stald og lager kg NH3-N pr. år	4.486,09

Beregningerne er foretaget i husdyrgodkendelse.dk, skema nr. 80.581 version 4.

Som der fremgår af ovenstående skema er BAT-niveauet overholdt.

For at sikre, at ansøger i praksis lever op til den fastlagte emissionsgrænseværdi for ammoniak, som er vurderet opnåeligt ved BAT, er der gennemført tilføjelser og ændringer i vilkår (relateret til fodring og håndtering af husdyrgødning) i forhold til godkendelsen fra 2012.

Kommunens vurdering

Samlet set vurderer kommunen, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse ammoniakemissionen fra husdyrbrugets anlæg i det omfang, at kommunen vurderer det proportionelt i det konkrete tilfælde.

3.7.2 Fosfor og anvendelse af BAT

Ved fastlæggelse af grænseværdier for fosfor, skal der, som for ammoniak, findes et passende balancepunkt mellem de forskellige miljøpåvirkninger og de dertil svarende omkostninger.

Med udgangspunkt i MST's udmeldinger har kommunen baseret fastlæggelse af grænseværdien for fosfor ud fra optimering af fosforudnyttelsen hos grisene, da denne teknik vurderes at være omkostningsneutral. Niveauet kan opnås med en kombination af fasefodring, brug af mikrobielt fytase, brug af mineralske fosforkilder med høj fosfortilgængelighed og valg af basisfodermidler med lavt indhold af fosfor.

Fastlæggelse af grænseværdien for fosfor er gennemført, som det fremgår af nedenstående, og der er fulgt tilnærmelsesvis samme fremgangsmetode som ved fastlæggelse af emissionsgrænseværdi for ammoniak.

Med udgangspunkt i de nyeste udmeldinger fra MST har kommunen lavet en vurdering af, hvilket niveau af kg P pr. DE, som for de forskellige dyregrupper vil være proportionelt af overholde.

Grænseværdi jf. MST's vejledning

Kommunen har vurderet, at det vil være proportionelt at overholde de fra MST udmeldte grænseværdier.

Det er vurderet proportionelt at stille krav om overholdelse af en mængde fosfor svarende til (23,9 kg P ab lager/DE x 362,71 DE) 8.669 kg P ab lager efter udvidelsen.

I de endelige version af ansøgningen (skema nr. 80.581) er der beregnet en samlet mængde fosfor i husdyrgødningen på 8.210 kg P ab lager

I den aktuelle ansøgning har Guldborgsund kommune vurderet, at der med de gennemførte tilpasninger leves op til den fastlagte grænseværdi for fosfor i relation til overholdelse af BAT.

Ansøgers valg

Ansøger har valgt at reducere fosforindholdet i fodret til årssøerne for at opfylde kravet til BAT. Fosforindholdet er på 4,6 g fosfor pr. FE, normtal er 4,8 g fosfor / FE.

Kommunens samlede BAT-vurdering for fosfor.

Ansøger har valgt at anvende teknologier til reduktion af fosfor i husdyrgødningen fra søerne. Den fastlagte grænseværdier på 8.669 kg P i husdyrgødningen ab lager opfyldes med de nævnte forudsætninger, hvilket giver 8.210 kg P ab lager.

Da omkostningerne til efterlevelse af BAT-kravet vurderes at være tilnærmelsesvis omkostningsneutrale, vurderes det, at niveauet ligger under de samlede meromkostninger for husdyrbruget, som kan pålægges ansøger til opfyldelse af BAT, også set i sammenhæng med krav til ammoniak. Der er således taget hensyn til proportionalitetsprincippet.

Kommunens vurdering

Samlet set vurderer kommunen at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse fosforudledningen fra husdyrholdet, og der er indført BAT i det omfang at kommunen har vurderet det proportionelt.

3.8 EGENKONTROL OG DOKUMENTATION

Med denne tillægsgodkendelse er der gennemført følgende ændringer i relation til vilkår vedrørende egenkontrol og dokumentation.

Ændret vilkår

Vilkårene omkring egenkontrol og dokumentation i forhold til de tilføjede og ændrede vilkår er blevet tilpasset således, at de passer til de øvrige vilkår. (Vilkår 10 + vilkår 62 i samlet oversigt, bilag 4)

Tillægsgodkendelsen omfatter ændret egenkontrol vilkår om kg N og P ab dyr, og på den baggrund er der tilføjet egenkontrolvilkår til dokumentation for overholdelse af disse vilkår. Det samme gælder for dokumentation om gødning, f.eks. i form af gødningsregnskaber

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at gennemførelse af den beskrevne egenkontrol og overholdelse af de stillede vilkår vil medføre, at der løbende holdes øje med, at de givne forudsætninger for miljøgodkendelsen overholdes. Samtidig foreligger dokumentationen i en form, således at kommunen ved tilsyn eller på efterspørgsel kan kontrollere dette.

4 HØRINGER

Udkastet til tillægsgodkendelsen har været sendt i forhøring hos ansøger samt ansøgers konsulent.

Efterfølgende har udkastet været sendt i høring hos ansøger, samt ansøgers konsulent, naboer samt øvrige parter i 3 uger med høringsfrist den 7. oktober 2016.

Øvrige parter omfatter ejere af jord, der indgår i ansøgningen og de nærmeste naboer, som eventuelt kan blive berørt af, at dyreholdet udvides/ændres. Omfanget af høringsparter i området omkring ejendommen er udvalgt på baggrund af en beregnet konsekvensafstand på 630 meter.

Bemærkninger til udkast til tillægsgodkendelse

Der er indkommet et nabosvar i høringsperioden. Nabosvaret omhandler forhold som lugt, fluer og rengøring af vej.

Nabobemærkninger har ikke givet anledning til ændringer i udkast til tillægsgodkendelse. Guldborgsund Kommune har vurderet, at forhold omkring lugt og fluer er tilstrækkeligt reguleret i miljøgodkendelsen af den 10-02-2012, som stadig er gældende, eller er et tilsynsspørgsmål, som ikke bør indgå i denne tillægsgodkendelse jf. flere afgørelser fra lignende sager fra Natur- og Miljøklagenævnet.

Renholdelse af offentligvej hører under færdselsloven, hvor politiet er myndighed og indgår derfor ikke i denne miljøgodkendelse efter husdyrloven.

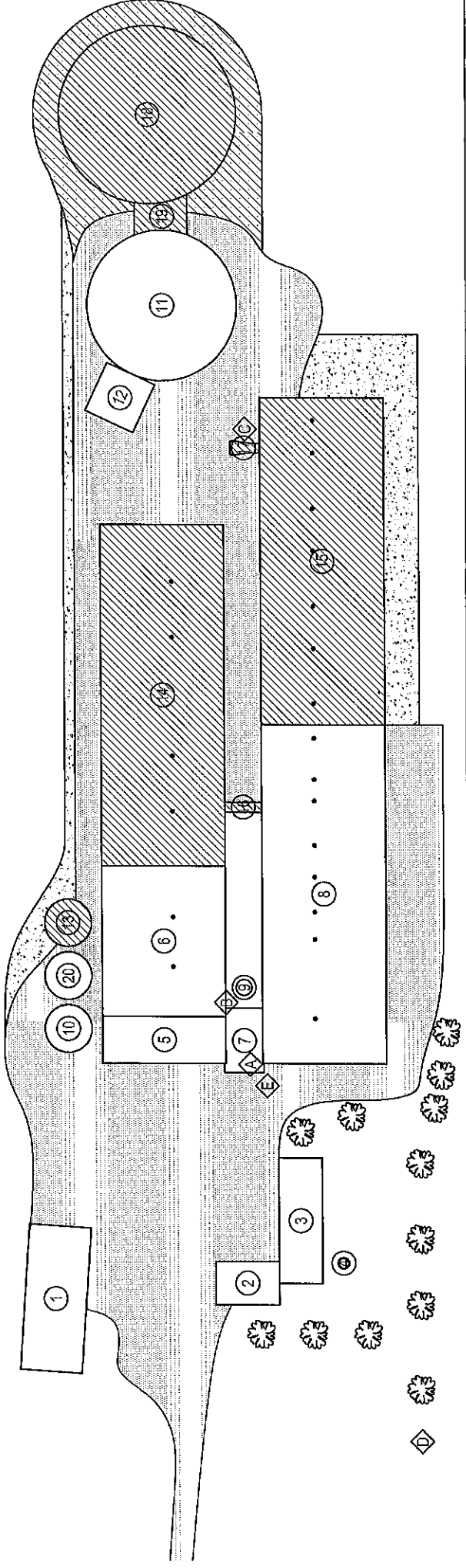
5 SAMLET VURDERING OG KONKLUSION

Samlet er det Guldborgsund Kommunes vurdering, at der kan meddeles tillægsgodkendelse med udgangspunkt i de ansøgte ændringer.

Det er vurderet, at der med overholdelse af vilkårene i denne tillægsgodkendelse samt vilkår i miljøgodkendelsen fra 2012 er truffet de nødvendige foranstaltninger til forebyggelse og begrænsning af forureningen fra husdyrbruget, således at det ikke medfører væsentlig påvirkning af miljøet eller omkringliggende naboer.

6 BILAG

Bilag 1:	Situationsplan
Bilag 2:	Oversigt over udbringningsarealer
Bilag 3:	Naturvurdering til tillæg til § 12 miljøgodkendelse af landbrug – Hiltvej 3, 4891 Toreby L
Bilag 4:	Arbejdsdokument – samling af gældende vilkår for Hiltvej 3, 4891 Toreby L

Bygninger, tanke og pladser			
Nr	Beskrivelse	Areal	Status
?	?	? m ² ?	?
1	Lade	327 m ²	Eksisterende
2	Garage	99 m ²	Eksisterende
3	Stuehus	194 m ²	Eksisterende
4	Septiktank	3 m ²	Eksisterende
5	Foderlade	208 m ²	Eksisterende
6	Drægtighedsstald	688 m ²	Eksisterende
7	Serviceomr.	86 m ²	Eksisterende
8	Fare-lobestald	1.508 m ²	Eksisterende
9	Porttank	7 m ²	Eksisterende
10	Komslø D=9 mtr. H=14 mtr.	64 m ²	Eksisterende
11	Gyllebeholder 2550 m ³	638 m ²	Eksisterende
12	Gylleplads	100 m ²	Eksisterende
13	Komslø D=8 mtr. H=14 mtr.	64 m ²	Ny
14	Drægtighedsstald	1.521 m ²	Ny
15	Fanestald	1.455 m ²	Ny
16	Mølleringang	13 m ²	Ny
17	Udleveringsrampe	12 m ²	Ny
18	Gyllebeholder 3400 m ³	895 m ²	Ny
19	Gylleplads	57 m ²	Ny
20	Komslø D=9 mtr. H=14 mtr.	64 m ²	Eksisterende

Objekter	
Nr	Beskrivelse
A	Stophane
A	EI - Hovedbrøder
B	Olietank 1200 l
C	Døde dyr
D	Drikkevandeboring
E	Belysning automatsk

- Eksisterende bygning
- /// Ny bygning
- Nedrivnes
- ⊗ Eksisterende beplantning
- Eksisterende vej
- /// Ny bilvende vej
- Byggevej
- ⊗ Ny beplantning

Kontaktperson på denne sag er: Kent Myllerup, Mobil: 29656673, Mail: km@graakjaer.dk

GRÅKJÆR
Miljøcenter

Miljøcenter
Hæstvej 46
DK-8380 Tige
Tel. +45 7021 4488
Fax. +45 7021 5588
www.graakjaer.dk

Dato : 12.12.08
Skala : 1:750
Sag : Soanlæg
Emne: Bedriftsoversigt

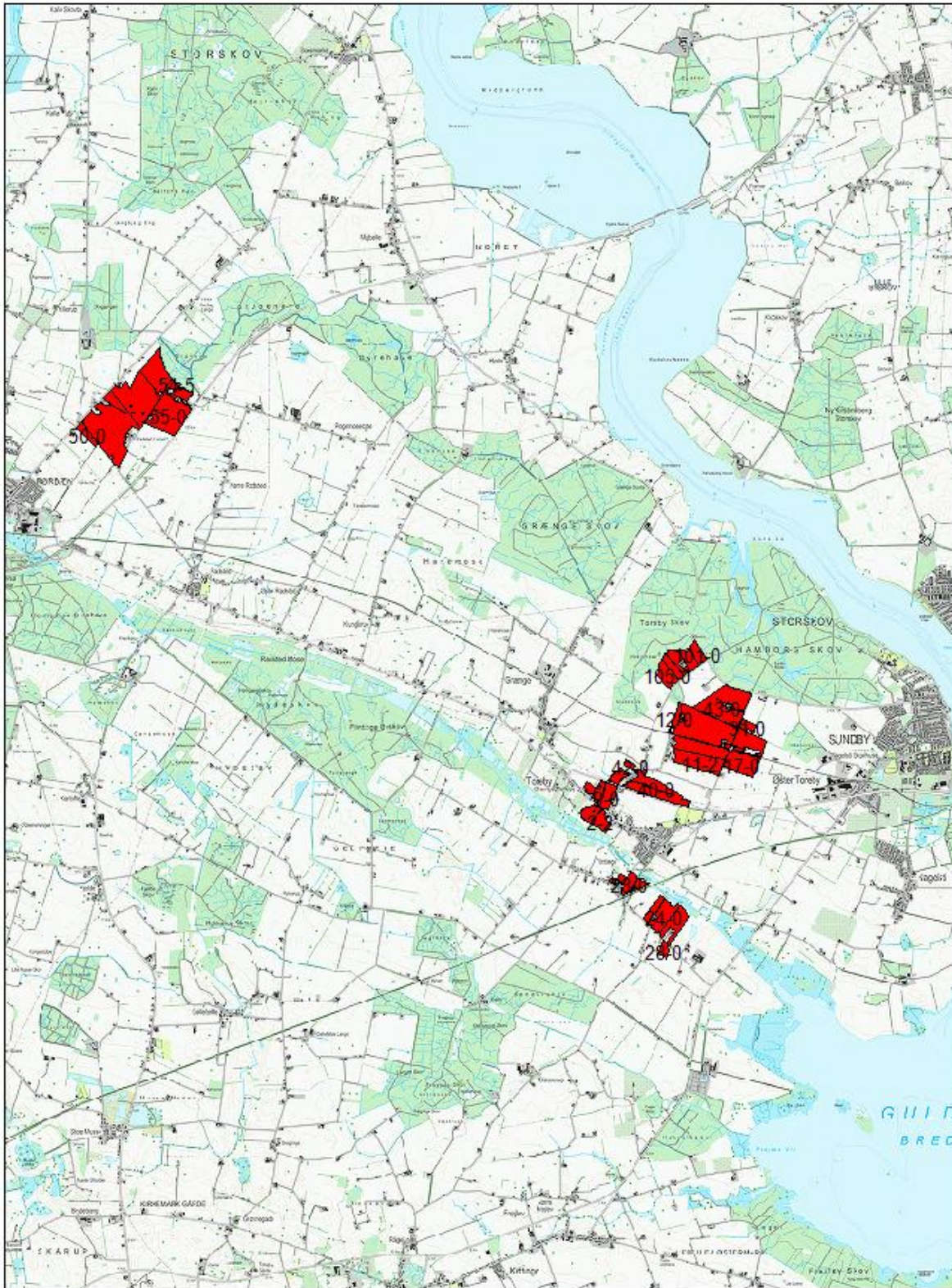
Sag **12300**

Tegning **M 0-02-1**

Bygh. : Søren Holstener Larsen
Byg. pl. : Hiltvej 3, 4891 Toråby
Tlf. : 54869067
Mobil : —
E-mail : —

Kons. : Kent Myllerup
Mobil : 29656673
Tegner : Kenneth Lindaroth
Projekt : —
Mobil : —

Bilag 2: Udbringningsarealer, Hiltvej 3, 4891 Toreby L, CVR-nr. 2929 5743

GULDBORGSUND

NATURVURDERING TIL TILLÆG TIL § 12 MILJØ- GODKENDELSE AF LAND- BRUG

HILTVEJ 3, 4891 TOREBY L

INDHOLDSFORTEGNELSE

1.1	Påvirkning fra stald og lager.....	3
1.1.1	Ammoniakfølsom natur.....	3
1.1.2	Natura 2000-områder.....	7
1.1.3	Bilag IV-arter og andre sjældne og/eller beskyttelseskrævende arter.....	9
1.2	PÅVIRKNING FRA AREALER.....	10
1.2.1	Påvirkning af søer og vandløb.....	10
1.2.2	Påvirkning af hav.....	12
1.2.3	Påvirkning af § 3-beskyttet natur.....	14
1.2.4	Påvirkning af Natura 2000-områder.....	16
1.2.5	Påvirkning af Bilag IV-arter og andre sjældne og/eller beskyttelseskrævende arter.....	18

1.1 PÅVIRKNING FRA STALD OG LAGER

1.1.1 Ammoniakfølsom natur

Ammoniakfølsom natur er jf. husdyrlovens § 7 opdelt i tre kategorier.

Kategori 1-natur

Denne kategori omfatter de ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget for området og er kortlagte af Naturstyrelsen i forbindelse med Natura 2000-planlægningen. Naturtyperne kan ses i bilag 2 i bek. om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug.

For de Natura 2000-naturtyper, som ikke er kortlagt (primært søer), skal kommunen vurdere den eventuelle påvirkning. Ud over søer drejer det sig om Klinter eller klipper ved kysten (1230), Forstrand og begyndende klitdannelser (2110), Hvide klitter og vandremiler (2120), Kystklitter med havtorn (2160), Kystklitter med gråris (2170), Indlandsklipper af kalkfattige bjergarter (8220) og Indlandsklipper af kalkfattige bjergarter med pionerplantesamfund (8230).

Kategori 1-natur omfatter ligeledes § 3 heder og overdrev indenfor Natura 2000-områder, som ikke er nævnt ovenfor.

Det skal bemærkes, at en del ammoniakfølsomme Natura 2000-søenaturtyper endnu er ikke kortlagt og derfor ikke findes i husdyrgodkendelse.dk eller www.arealinformation.dk. Derfor kræver det først en konkret besigtigelse for at bestemme søernes naturtype.

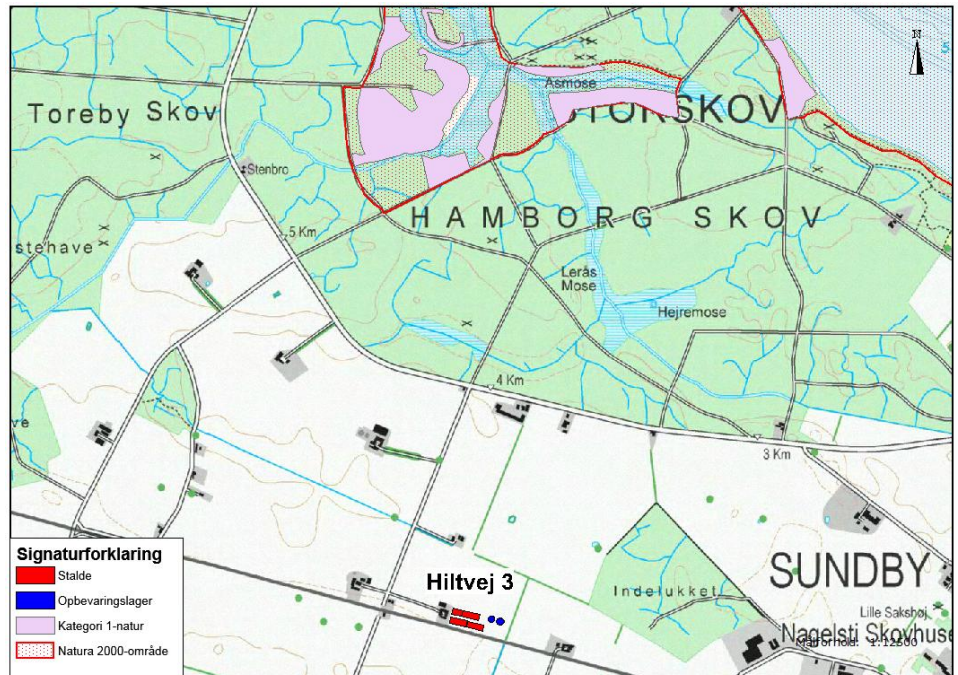
For kategori 1-natur gælder at den totale ammoniaktilførsel på naturområdet ikke må overskride følgende beskyttelsesniveau:

- 0,2 kg N/ha ved mere end 2 husdyrbrug (mere end 1 ejendom udover ansøger)
- 0,4 kg N/ha ved 2 husdyrbrug (ansøger samt 1 ejendom)
- 0,7 kg N/ha ved 1 husdyrbrug (ansøger)

Antallet af husdyrbrug ud over det ansøgte opgøres på følgende måde (kumulationsmodel):

- antal husdyrbrug over 15 DE indenfor 200 meter +
- antal husdyrbrug over 45 DE indenfor 200-300 meter +
- antal husdyrbrug over 75 DE indenfor 300-500 meter +
- antal husdyrbrug over 150 DE indenfor 500-1000 meter +
- antal husdyrbrug over 500 DE, som påvirker med over 0,3 kg N/ha udover de 1000 meter.

Nærmeste kategori 1-natur er beliggende nord for stald og lager i den centrale del af Hamborgskoven i natura 2000-område 173 og udgøres af habitatnaturtyperne 9130 bøg på muld og 9160 Ege-blandskov – se kort 1. Den totale ammoniakbelastning er beregnet til 0,1 kg N/ha/år for habitatnaturtyperne.

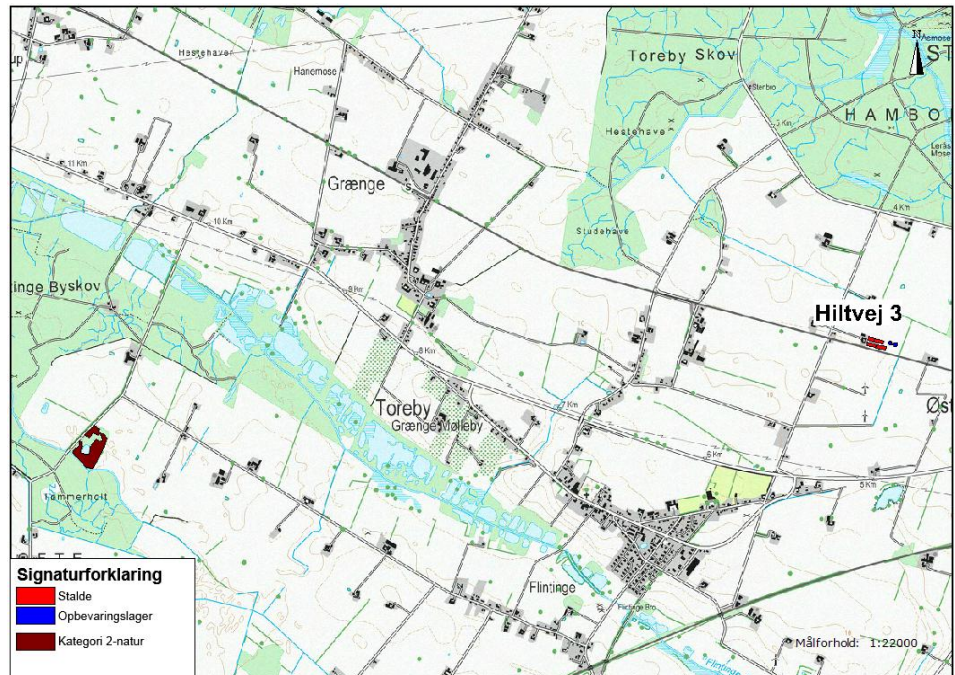
Kort 1. Beliggenheden af kategori 1-natur i forhold til stald og lager på Hiltvej 3.

Kategori 2-natur

Kategori 2-natur omfatter højmoser, lobeliesøer samt heder større end 10 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og som er beliggende udenfor Natura 2000-områder.

For denne kategori gælder, at den totale ammoniaktilførsel på naturområdet ikke må overskride 1,0 kg N/ha/år

Det nærmeste kategori 2-naturområde er et overdrev, der ligger ved Tømmerholt 5 km vest for stald og lager – se kort 2. Den totale ammoniakbelastning er beregnet til 0,0 kg N/ha/år for overdrevet.

Kort 2. Beliggenheden af kategori 2-natur i forhold til stald og lager.

Kategori 3-natur

For kategori 3-natur gælder, at kommunen konkret skal vurdere følgende beskyttede, ammoniakfølsomme naturtyper uden for Natura 2000-områder, som ikke er omfattet af kategori 1 og 2: Heder, moser og overdrev, som er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3, og ammoniakfølsomme skove.

Skov defineres som arealer, der er større end ½ ha og mere end 20 meter brede, og som er bevokset med træer, der danner eller inden for et rimeligt tidsrum vil danne en sluttet skov af højstammede træer, jf. skovlovens definition af skov.

En skov betegnes som ammoniakfølsom, når:

- 1) der har været skov på arealet i lang tid (i størrelsesorden mere end ca. 200 år), så der er tale om gammel "skovjordbund",
- 2) skoven er groet frem af sig selv på et naturareal, fx tidligere hede, mose eller overdrev, så jordbunden ikke har været dyrket mark inden for en periode svarende til perioden for gammel "skovjordbund", eller
- 3) der i skoven er forekomst af naturskovindikerende eller gammelskovsarter, som er medtaget på listen over arter, der er brugt ved prioritering af naturmæssigt særligt værdifulde skove omfattet af skovlovens § 25.

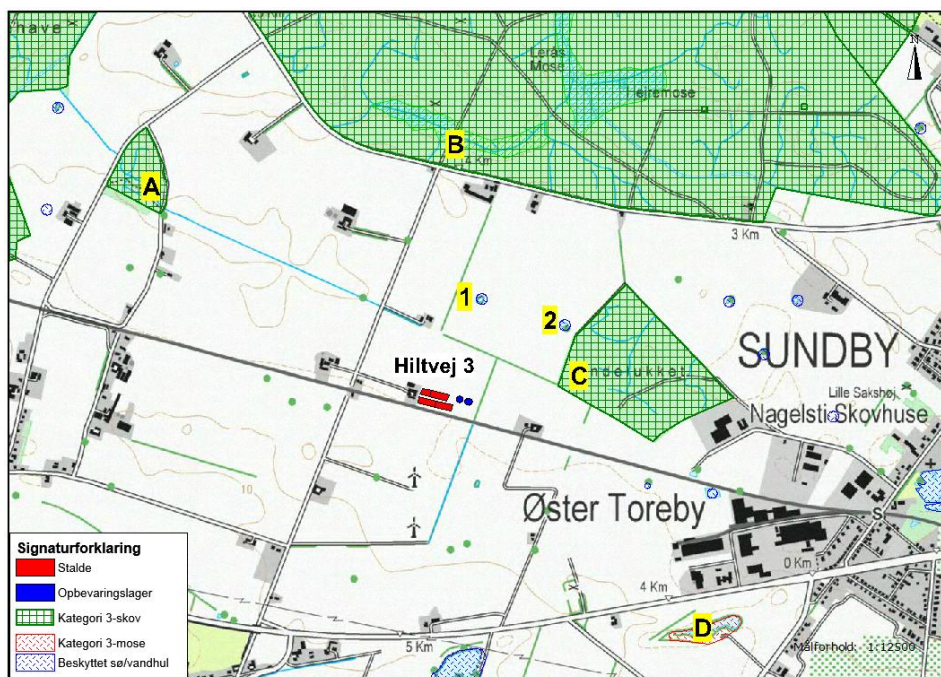
Naturtypernes tålegrænse overfor kvælstof fremgår af tabel 1.

Tabel 1. Naturtypernes tålegrænse for kvælstof. Kilde "Ammoniakmanualens" bilag 3.

Naturtype	Tålegrænse, kg N/ha/år
Overdrev	10-25 (sure overdrev 10-20; kalkholdige overdrev 15-25)
Hede	10-25 (tør hede 10-20; våd hede 15-25)
Mose og kær	5-25 (højmoser 5-10; hængesæk og tørvelavninger 10-15; fattigkær og hedemoser 10-20; kalkrige moser, væld og rigkær 15-25)

Baggrundsbelastningen med kvælstof er 11,2 kg N/ha/år i Guldborgsund Kommune jf. data fra DCE 2012.

I området omkring stald og lager Hiltvej 3 ligger en nogle beskyttede naturtyper og skove, som er omfattet af kategori 3, se kort 3 og tabel 2. Merbelastningen af kvælstof fra Hiltvej 3 er beregnet på disse beskyttede naturtyper i det elektroniske ansøgningssystem. Der foretages besigtigelse af flere af de beskyttede naturtyper og skove i forbindelse med en anden husdyrgodkendelse samt d. 9-8-2016.

Kort 3. Beliggenheden af kategori 3-natur og beskyttet natur i forhold til stald og lager.

Tabel 2. Oversigt over beskyttede naturtyper ved Hiltvej 3.

Lokalitet	Naturtype	Sårbare arter / natur	Beregnet merbelastning
A. Skov	Skov	-	0,1 kg N/ha
B. Hamborg Skov	Skov	-	0,2 kg N/ha
C. Indelukket	Skov	-	1,6 kg N/ha
D. Mose	Mose	-	0,1 kg N/ha

Alle skovene er fredskov, og de fremgår af de høje målebordsblade fra ca. 1862-1899 med skovsignatur. De har således eksisteret i mindst 150 år, og de kan derfor betragtes som gammel skov og dermed som ammoniakfølsomme. Hamborg Skoven er en større sammenhængende bøgeskov med en bundvegetation af bl.a. Hvid Anemone, Skovmærke, Bingelurt og Dunet Gedeblad. Skoven ligger 830 m nord for stald og lager.

Skoven Indelukket, der ligger 330 m øst for stald og lager, er også primært en løvskov. I den del som ligger nærmest stald og lager, består skoven af bøgetræer med forskellig alder samt spredte ask og tjørn. I skovbunden vokser almindeligt forekommende arter i skov som f.eks. skovmærke, skovsyre, stor fladstjerne og enblomstret flitteraks. Der er ikke konstateret eller kendskab til, at der er særligt følsomme, sjældne eller fredede arter i den del af skoven, som ligger nærmest stald og lager.

Den lille skov, som ligger 1,2 km nordvest for stald og lager (punkt A på kort 3) er en blandet løvskov. Mosen som ligger 1,2 km sydøst for stald og lager (punkt D på kort 3) består af

en mosaik af søer, træer og sumpet krat med bl.a. pil. Der er ikke foretaget besigtigelse af de to naturområder, da beregningen af merdepositionen af kvælstof i skoven er under 1,0 kg N/ha.

Beskyttet natur, der ikke er kategori-natur.

Ferske enge, strandenge og næringsrige søer/vandhuller er naturtyper omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, men som ikke er kategori-natur. De nærmeste § 3-naturtyper er to næringsrige vandhuller, der ligger henholdsvis 360 m (vandhul 1) og 420 m (vandhul 2) nord for stald og lager. Merbelastningen fra den ansøgte produktion er beregnet til 1,2 kg N/ha i vandhul 1 og 1,0 kg N/ha i vandhul 2. Da der er tale om en forholdsvis robust naturtype, som efter beregningen vil modtage en begrænset merbelastning af kvælstof, vurderes det, at den ansøgte produktion ikke vil medføre tilstandsændringer i de nærliggende § 3-vandhuller, og at husdyrbruget kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne, jf. husdyrlovens § 19 stk. 1 nr. 2.

Kommunens vurdering

Kategori 1- og 2-natur

Da totalbelastningen på nærmeste kategori 1- og 2-natur er på henholdsvis 0,1 og 0,0 kg N/ha/år, vurderer kommunen at projektet på Hiltvej 3 ikke påvirker disse naturtyper, og at kravet til disse naturtyper er overholdt.

Endvidere vurderes det, at det på et konkret eksperimentelt videnskabeligt grundlag ikke kan dokumenteres, at ammoniakpåvirkningen fra husdyrbruget vil medføre en påviselig biologisk ændring af naturområdet.

Kategori 3-natur

Udvidelse af dyreholdet på Hiltvej 3 må ikke medføre, at tilstanden i kategori 3-naturtyperne påvirkes negativt. Dette kan undersøges ved at sammenholde naturtypernes tålegrænse for kvælstof med den beregnede merbelastning med kvælstof fra det ansøgte dyrehold.

I skoven Indelukket, hvor merbelastningen af kvælstof er beregnet til over 1,0 kg N/ha, er der ikke konstateret særlige følsomme eller sjældne arter, og skoven adskiller sig ikke fra andre skove i området. For de øvrige kategori 3-naturtyper er merbelastningen med kvælstof beregnet til mindre end 1,0 kg N/ha, hvorfor projektet på Hiltvej 3 ikke medvirker til, at der ikke sker en påviselig tilstandsændring i disse naturområder. Det vurderes derfor, at der ikke skal stilles vilkår i forhold til disse naturområder.

1.1.2 Natura 2000-områder

Natura 2000-områder udgøres af habitat- og fuglebeskyttelsesområder, som til sammen danner et økologisk netværk af beskyttede naturområder gennem hele EU. I Danmark kaldes områderne også for internationale naturbeskyttelsesområder, og her indgår også ramsar-områderne. Der er 254 habitat-, 113 fuglebeskyttelses- og 27 ramsar-områder i Danmark.

Før der træffes afgørelse om tilladelse eller godkendelse efter husdyrbrugsloven, skal der foretages en vurdering af, om projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, jf. habitatbekendtgørelsens § 7 stk. 1. Princippet i beskyttelsen er, at der ikke i disse områder må foretages noget, som skader de naturværdier (naturtyper og arter), som ligger til grund for deres udpegning.

Hvis projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der, jfr. habitatbekendtgørelsens § 7 stk. 2, foretages

en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Den fælles målsætning for de udpegede områder er, at de naturtyper og arter, som et område er udpeget for at beskytte, skal have en gunstig bevaringsstatus.

Nærmeste Natura 2000-område i forhold til stald og lager på Hiltvej 3 er område nr. 173 Smålandsfarvandet og Guldborgsund med kyster. Afstanden fra stald og lager ca. 1,5 km til natura 2000-området, se kort 1.

Natura 2000-området består overvejende af et marint areal. Landarealet udgøres af en mere eller mindre bred strimmel land langs det afgrænsede marine område. Strandenge med deres salttålede plantearter findes typisk som langstrakte bånd i kystlinjen. Bag disse, hvor kalkholdigt trykvand træder frem, optræder flere steder rigkær, og i baglandet, på morænejorden, af og til kalkoverdrev (jf. basisanalysen for Natura 2000-området). Udpegningsgrundlaget fremgår af tabel 3.

Tabel 3. Udpegningsgrundlag for H152 og F 86 i natura 2000-område 173.

Udpegningsgrundlag for habitatområde H152		
Smålandsfarvandet nord for Lolland, Guldborgsund, Bøtø Nor og Hyllekrog-Rødsand		
Naturtyper:	Sandbanke (1110)	Næringsrig sø (3150)
	Vadeflade (1140)	Brunvandet sø (3160)
	*Lagune (1150)	Kalkoverdrev (6210)
	Bugt (1160)	*Surt overdrev (6230)
	Rev (1170)	Tidvis våd eng (6410)
	Strandvolde med enårige planter (1210)	Urtebræmme (6430)
	Strandvolde med flerårige planter (1220)	*Kildevæld (7220)
	Enårig strandengsvegetation (1310)	Rigkær (7230)
	Strandeng (1330)	Bøg på mor (9110)
	Forklit (2110)	Bøg på muld (9130)
	Hvid klit (2120)	Bøg på kalk (9150)
	*Grå/grøn klit (2130)	Ege-blandskov (9160)
	Klitlavning (2190)	*Elle- og askeskov (91E0)
	Kransnålalge sø (3140)	
		* angiver prioriteret naturtype eller art
Arter:	Skæv vindesnegl	Gråsæl
	*Eremit	Spættet sæl
	Bredøret flagermus	
	Damflagermus	
Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområde F86 Guldborgsund		
Arter:	Knopsvane (rastende)	Hvinand (rastende)
	Sangsvane (rastende)	Stor Skallesluger (rastende)
	Taffeland (rastende)	Havørn
	Troldand (rastende)	Rørhøg

I Danmark findes tillige 60 naturtyper (lysåben natur, skovtyper, søer, vandløb og marine naturtyper), der er omfattet af EF-Habitatdirektivets bilag I, som beskyttede i Natura2000-områderne. Flere af disse naturtyper er særligt truede (såkaldt prioriterede), hvilket medfører et særligt ansvar for beskyttelsen.

Nærmeste forekomst af terrestriske habitatnaturtyper indenfor Natura2000-området er 9160 Ege-blandskov og 7230 Riggær, der ligger i Hamborg skov ca. 1,5 km nord for stald og lager. Habitatnaturtypernes tålegrænse for kvælstof er jf. ammoniakmanualens bilag 3 henholdsvis 10 - 20 kg N/ha/år for Ege-bladskov og 15-25 kg N/ha/år for rigkær. Baggrundsbelastningen med kvælstof er 11,2 kg N/ha/år i Guldborgsund Kommune jf. data fra DCE 2012.

Kommunens vurdering

I det elektroniske ansøgningssystem er det beregnet, at det udvidede dyrehold medfører en merbelastning af habitatnaturtyperne i natura 2000-området på 0,1 kg N/ha/år, samt at den totale kvælstofbelastning er 0,1 kg N/ha/år. Da totalbelastningen på nærmeste ammoniakfølsomme habitatnatur er på 0,1 kg N/ha/år, vurderer kommunen at projektet på Hiltvej 3 ikke i sig selv påvirker disse naturtyper, og at kravet til disse naturtyper er overholdt.

Samlet vurderes det, at bevaringsstatus for arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område 173 ikke vil blive negativt påvirket, og dermed at det ansøgte projekt hverken alene eller sammen med andre planer og projekter i området vil påvirke habitatområdet væsentligt.

Samtidigt vurderes det, at det udvidede dyrehold på Hiltvej 3 beliggende udenfor Natura 2000-området *ikke* kræver, at der udarbejdes en egentlig konsekvensvurdering jfr. § 7 i Habitatbekendtgørelsen. Begrundelsen for denne vurdering er, at hverken naturtyper eller arter vurderes at ville blive påvirket.

1.1.3 Bilag IV-arter og andre sjældne og/eller beskyttelseskrævende arter

I Danmark findes der 76 dyre- og plantearter, der er omfattet af EF-Habitatdirektivets bilag IV (kaldet bilag IV-arter) som særlig strengt beskyttet i det naturlige udbredelsesområde ifølge direktivets artikel 12. I Guldborgsund Kommune findes sikkert, med stor sandsynlighed eller er tidligere fundet 25 dyre- og plantearter, som er omfattet af bilag IV (Bilag 1).

Beskyttelsen indebærer bl.a. forbud mod beskadigelse eller ødelæggelse af arternes levesteder og yngle- og/eller rasteområder. Ved godkendelse af projekter skal kommunen vurdere, om projektet beskadiger eller ødelægger yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for Bilag IV-arterne. Projektet kan kun godkendes, hvis der ikke sker beskadigelse eller ødelæggelse herunder gradvis forringelse af yngle- eller rasteområder jf. Habitatbekendtgørelsens § 11 og Naturbeskyttelseslovens § 29a.

Udover beskyttelseskrævende Bilag IV-arter skal ansøgningen vurderes i forhold til rødliste- og fredede arter. Af sårbare og beskyttelseskrævende arter findes i området med stor sandsynlighed bilag IV-arterne Springfrø, Stor Vandsalamander og Spidssnudet Frø. Arternes status i Guldborgsund kommune fremgår af bilag 1.

Det følger af Miljøstyrelsens husdyrvejledning at indenfor en afstand på 300 m fra stald/lager kan depositionen af kvælstof henføres til punktkilden (stald/lager). Ved større afstande vil en påvirkning fra punktkilden (stald/lager) ikke kunne adskilles fra den diffuse forurening.

Indenfor en afstand af 300 m fra stald og lager er der ingen naturområder, der er egnede som yngle- og rasteområde for padder. Der er flere potentielle levesteder for flagermus i stalde, lader, træer m.m. Det forventes at omkring 8 flagermusarter kan findes i denne del af kommunen (Bilag 1 med beskrivelser af bilag IV-arter).

Andre bilag IV-arter

Det vurderes ikke sandsynligt, at der indenfor området findes andre bilag IV-arter end de nævnte.

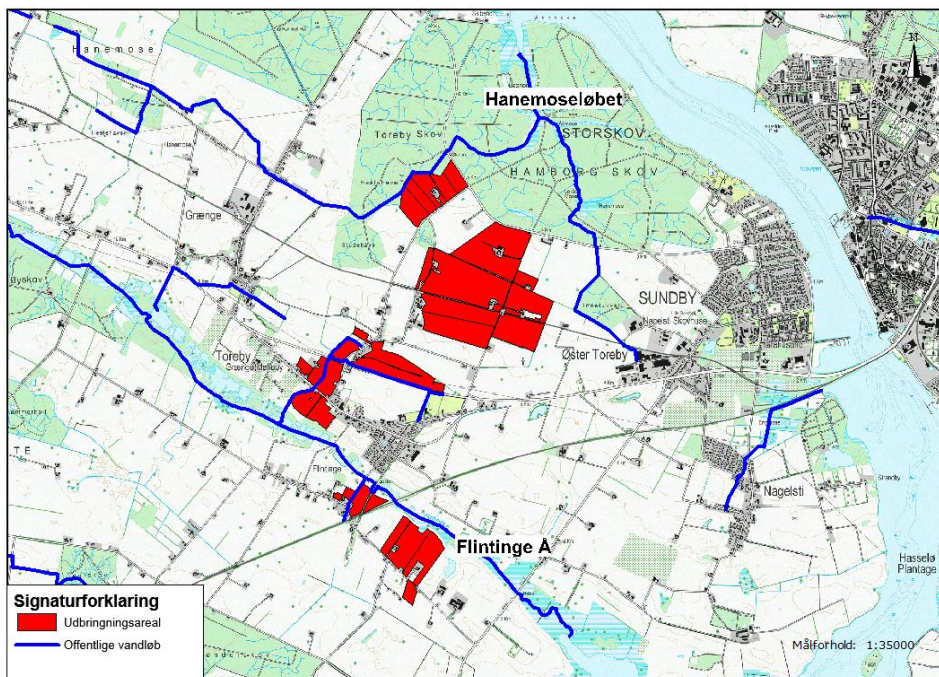
Kommunens vurdering

Indenfor en afstand af 300 m fra stald og lager er der ingen naturområder, der er egnede som yngle- og rasteområde for padder. Endvidere sker der ikke nedrivning af bygninger, rydning af store træer eller lignende aktiviteter, der kan påvirke yngle- og rastesteder for flagermus. Det vurderes på denne baggrund, at projektet kan gennemføres uden at beskadige eller ødelægge yngle- og rasteområder for arter af padder og flagermus.

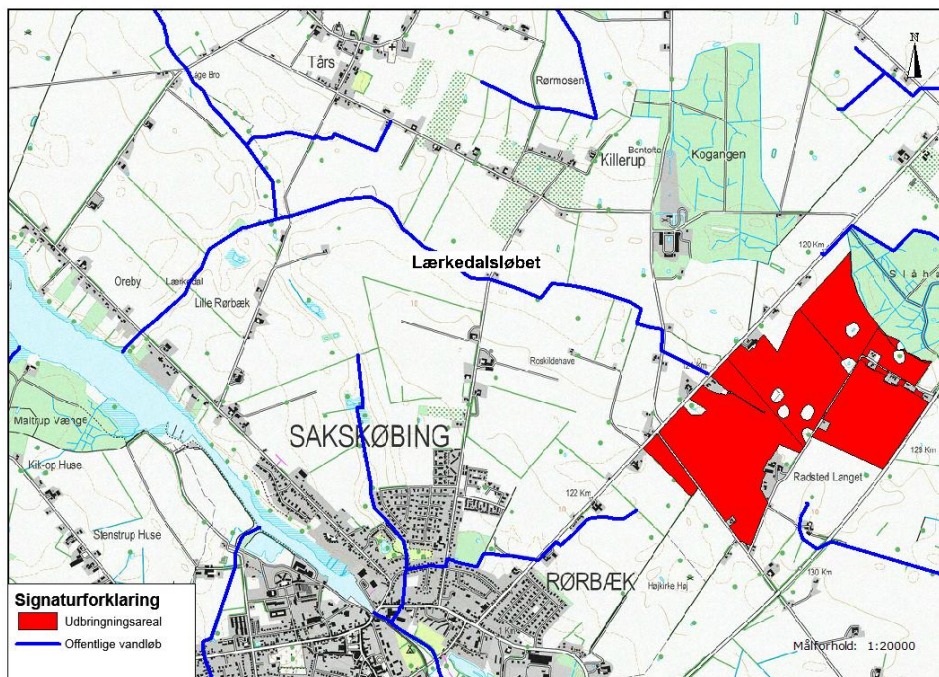
1.2 PÅVIRKNING FRA AREALER

1.2.1 Påvirkning af søer og vandløb

Udbringningsarealerne afvander via flere, mindre private og offentlige vandløb til Majbølleløbet, Flintinge Å og Hanemoseløbet til Guldborgsund samt via Lærkedalsløbet eller Saksøbing Å til Saksøbing Fjord – se kort 4 og 5. Ifølge MiljøGIS for Vandområdeplanerne 2015-2021 (juni 2016) har Flintinge Å målsætningen "god økologisk tilstand", mens de øvrige vandløb ikke er målsat i den nuværende vandområdeplan.

Kort 4. Beliggenheden af offentlige vandløb i forhold til udbringningsarealerne ved Toreby.

Kort 5. Beliggenheden af offentlige vandløb i forhold til udbringningsarealerne ved Rørbæk.

Følgende udbringningsarealer grænser op til åbne vandløb: 102-0, 103-0, 104-0, 105-0, 13-0, 43-0, 5-0, 7-0, 9-0, 10-0 samt 51-0 og 52-0. Alle vandløbene er helt eller delvis omfattet af beskyttelsen i Naturbeskyttelseslovens § 3 – dvs. at der ikke uden dispensation kan foretages ændringer i vandløbenes tilstand.

Det fremgår af Vandområdeplanen for vandområdedistrikt Sjælland, at det kan forventes, at når planlagte og allerede iværksatte miljøforbedringer i vandløbene er udført vil 820 km af de 2.765 km vandløb, der indgår i planen, opfylde målsætningen i 2021. Omkring 1.515 km vil ikke opfylde målsætningen, og for ca. 430 km vandløb er tilstanden ukendt eller kan ikke vurderes. Vandløbene, som grænser op til udbringningsarealerne, indgår ikke i vandplanens indsatsprogram.

Ved besigtigelser af udbringningsarealerne ved den tidligere godkendelse af husdyrproduktionen på Hiltvej 3 er der ikke konstateret stærkt skrånende arealer ned mod åbne vandløb, og langs hovedparten af vandløbene er der udyrkede bræmmer med en bredde af op til 2 meter. Det skal dog bemærkes, at for markerne 7-0, 9-0 og 10-0 hælder de tydeligt ned mod vandløbet. Hældningen er ud fra luftfoto og højdekurver udregnet til mindre end seks grader over de nærmeste 20 m fra vandløbet.

Kommunes vurdering

Ifølge ansøgningsmaterialet er det generelle krav om P-overskud overholdt ved det ansøgte projekt. Da der ikke er særligt skrånende udbringningsarealer mod vandløbene (< 6 grader), og da vandløbene er adskilt fra udbringningsarealerne med udyrkede bræmmer, vil risikoen for overfladisk afstrømning af overfladevand med jordpartikler m.v. være ringe. Det vurderes, at vandløb og øvrige ferske recipienter ikke påvirkes væsentligt af det ansøgte projekt.

1.2.2 Påvirkning af hav

Udbringingsarealerne for husdyrgødning udgør i alt 331,05 ha og ligger i oplandet til Smålandsfarvandet, hovedopland 2.5. Arealerne fordeles i de to deloplande henholdsvis Smålandsfarvandet syd (81,45 ha) og Guldborgsund (249,6 ha).

Udbringingsarealerne i oplandene til Guldborgsund og Smålandsfarvandet syd har både nitratklasse 2 og nitratklasse 3. Ved nitratklasse N2 regnes med et reduktionspotentiale på 63 % (middelværdi af 51 – 75 %). Dette betyder, at 63 % af kvælstoffet bliver i jorden og 37 % vaskes ud til recipienten. Ved nitratklasse N3 regnes med et reduktionspotentiale på 25 % (middelværdi af 0 – 50 %). Dette betyder, at 25 % af kvælstoffet bliver i jorden og 75 % vaskes ud til recipienten.

Smålandsfarvandet - sydlige del inklusiv Saksøbing Fjord er et meget heterogent område med store forskelle i udformning og miljøtilstand. Området er lavvandet. Koncentrationen af næringsstoffer antages generelt at svare til den åbne del af Smålandsfarvandet. Imidlertid vil en betydelig del af de næringsstoffer, der tilføres fra land, passere gennem de lavvandede områder og påvirke sammensætningen af undervandsplanterne der. Arealet af farvandet er 249 km², og det afvander 434 km² på den nordlige del af Lolland, omkring Saksøbing Fjord, Femø, Fejø og Askø. Kvælstofpåvirkningen fra land udgør 593 ton N/år jf. Vandplan 2010-2015. Smålandsfarvandet syd er en del af Natura 2000-områder nr. 173 Smålandsfarvandet og Guldborgsund med kyster. I vandområdet findes de særligt sårbare habitatnaturtyper (1130 Flodmundinger, 1150 *Kystlaguner og strandsøer samt 1160 Større lavvandede bugter og vige) ikke, og Smålandsfarvandet betegnes derfor som et sårbart vandområde.

Guldborgsund er et smalt farvand, der forbinder Smålandsfarvandet med Østersøen via Rødsand. Nord for Nykøbing F. er sundet relativt smalt og gennemskæres af en ca. 6 meter dyb sejlrende. Syd for Nykøbing F. udvides sundet til Bredningen, som har en bredde på 5 km og en middeldybde på 2 meter. I kortere perioder kan der forekomme lagdeling i den nordlige del af sundet, men ikke tilstrækkeligt længe til at der opstår risiko for iltvind. Bredningen udgør et tærskelområde. Syd for Bredningen er vandet præget af Østersøen, mens det nord for Bredningen er præget af Smålandsfarvandet. Guldborgsund har et areal på 82 km² og et afstrømningsopland på 430 km². Oplandet til Guldborgsund omfatter de tilgrænsende dele af Lolland og Falster. Kvælstofpåvirkningen fra land udgør 685 ton N/år jf. Vandplan 2010-2015. Guldborgsund er en del af Natura 2000-områder nr. 173 Smålandsfarvandet og Guldborgsund med kyster. I vandområdet findes de særligt sårbare habitatnaturtyper (1130 Flodmundinger, 1150 *Kystlaguner og strandsøer samt 1160 Større lavvandede bugter og vige), som er kendetegnende for lavvandede områder med langsom vandudskiftning. Guldborgsund betegnes derfor som et meget sårbart vandområde i forhold til N-udledningen fra oplandet. Der er indenfor vandområdet Rødsand og Guldborgsund indtil videre kortlagt 65 ha af habitatnaturtype 1150 samt 19 ha af habitatnaturtypen 1160.

Udviklingen i antallet af dyreenheder i oplandet til såvel Smålandsfarvandet syd som Guldborgsund er ifølge Miljøstyrelsens opgørelse fra oktober 2015 faldende fra 2007 til 2015.

Alle kystvande omkring Guldborgsund kommune har ifølge Vandoplandsplan 2015-2021 for hovedvandopland 2.5 Smålandsfarvandet målsætningen "god økologisk og kemisk tilstand". Ifølge MiljøGIS for vandområdeplanerne 2015-2021 er den samlede økologiske tilstand i dag god i Rødsand, moderat i Smålandsfarvandet syd, Grønsund og Østersøen, mens den er ringe i Guldborgsund. Den samlede kemiske tilstand er god i Rødsand og Guldborgsund, ikke-god i Østersøen og den østlige del af Smålandsfarvandet syd, mens den er ukendt i Grønsund og i den vestlige del af Smålandsfarvandet syd.

Kommunes vurdering

Da antallet af dyreenheder i oplandet til Guldborgsund og Smålandsfarvandet syd er faldende, vurderes den ansøgte produktion i sammenhæng med andre planer og projekter ikke at have en væsentlig påvirkning af det marine område og dermed af Natura 2000-område nr. 173. Afskæringskriterium 1 jf. Miljøstyrelsens elektroniske vejledning er overholdt.

Til brug for vurderingen af, hvorvidt N-udvaskningen fra den ansøgte udvidelse i sig selv vil have en væsentlig virkning på natura 2000-området, er der foretaget beregninger af N-udvaskningen fra den ansøgte produktion samt i en situation, hvor der ikke tilføres husdyrgødning til de samme arealer, dvs. svarende til et planteavlsbrug. Beregningen skal afklare, om det ansøgte udgør under 5 % (for sårbare vandområder) og 1 % (for meget sårbare vandområder) af den samlede nitratudvaskning til det aktuelle vandområde, se tabel 4.

Udvaskning ved ansøgt drift (med ansøgt sædskifte inkl. efterafgrøder) = 32,8 kg N/ha/år
 Udvaskning, svarende til planteavlsbrug (med planteavlssædskifte) = 32,6 kg N/ha/år

⇒ Merudvaskning som følge af husdyrbruget = 0,2 kg N/ha

Tabel 4. Udvaskningen af kvælstof fra udbringningsarealerne til Guldborgsund og Smålandsfarvandet syd ved ansøgt drift.

	Smålandsfarvandet syd	Guldborgsund
Samlet N-tilførsel fra oplandet; ton N/år (jf. Vandplan/basisanalyse)	593 ton N/år	685 ton N/år
Udbringningsareal; ha	N2: 60,63 ha N3: 20,83 ha	N2: 217,11 ha N3: 32,49 ha
Ansøgt drift - udvaskning fra rodzonen; kg N/ha/år	0,2	0,2
Reduktionspotentiale	N2: 0,37 N3: 0,75	N2: 0,37 N3: 0,75
Ansøgt drift - Samlet udvaskning af N til vandområdet; kg N/år	N2: 4,49 N3: 3,12 I alt 7,61 kg N	N2: 16,01 N3: 4,87 I alt 20,88 kgN
Ansøgt drift - udvaskning i forhold til samlet N-tilførsel til vandområdet	0,001 %	0,003 %

Beregningerne viser, at udvaskningen af kvælstof fra husdyrbrugets arealer til Smålandsfarvandet syd udgør 7,61 kg N/år samt 20,88 kg N/år til Guldborgsund ved det ansøgte projekt. Tilførslen svarer til henholdsvis 0,001 % af den samlede tilførsel af kvælstof fra oplandet til Smålandsfarvandet syd og 0,003 % af den samlede tilførsel af kvælstof fra oplandet til Guldborgsund.

Da Smålandsfarvandet er et sårbart vandområde, viser beregningsmodeller, at tilførsel af kvælstof i mængder på 5 % og derunder af den samlede kvælstoftilførsel fra oplandet ikke medfører påviselige ændringer i vandområdets tilstand, jf. Miljøstyrelsens elektroniske vejledning. Afskæringskriterium 2A er dermed overholdt, og det vurderes på denne baggrund, det ansøgte ikke i sig selv vil have en væsentlig virkning på vandområdet og herunder natura 2000-område 173.

Da Guldborgsund er et meget sårbart vandområde, viser beregningsmodeller, at tilførsel af kvælstof i mængder på 1 % og derunder af den samlede kvælstoftilførsel fra oplandet ikke medfører påviselige ændringer i vandområdets tilstand, jf. Miljøstyrelsens elektroniske vejledning. Afskæringskriterium 2B er dermed overholdt, og det vurderes på denne baggrund, det ansøgte ikke i sig selv vil have en væsentlig virkning på vandområdet og herunder natura 2000-område 173.

Det er kommunens samlede vurdering, at det ansøgte udledning af kvælstof til de to farvande hverken i sig selv eller sammen med andre kilder og projekter i området vil have en væsentlig indvirkning på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område nr. 173.

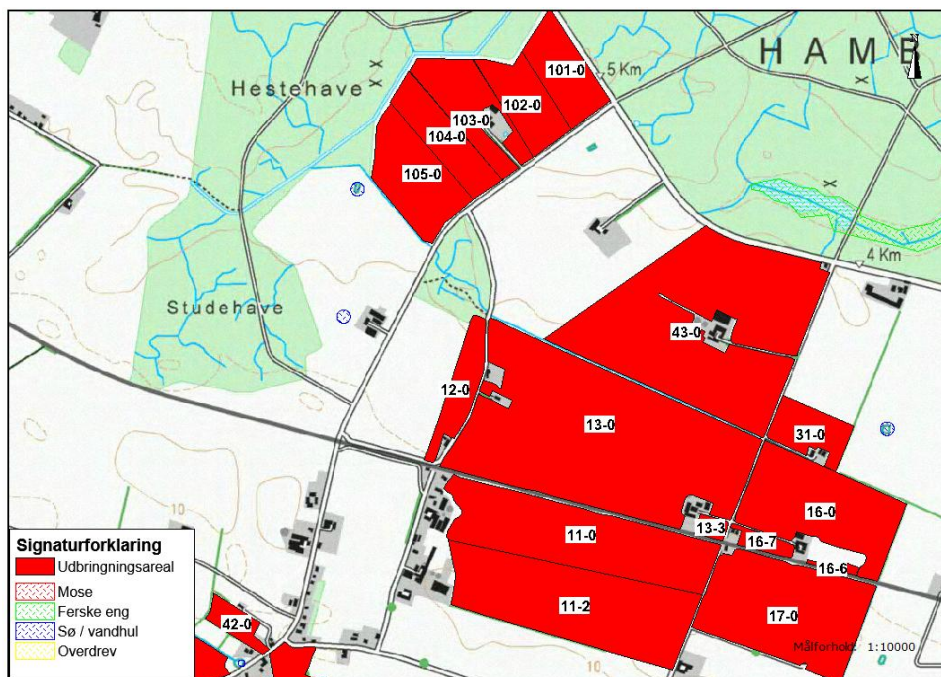
1.2.3 Påvirkning af § 3-beskyttet natur

En række naturtyper er beskyttet af Naturbeskyttelseslovens § 3. Disse omfatter moser, strandenge, strandsumpe, ferske enge, overdrev, heder, søer og vandløb. I henhold til Naturbeskyttelsesloven er der forbud mod ændringer af beskyttede naturtypers tilstand.

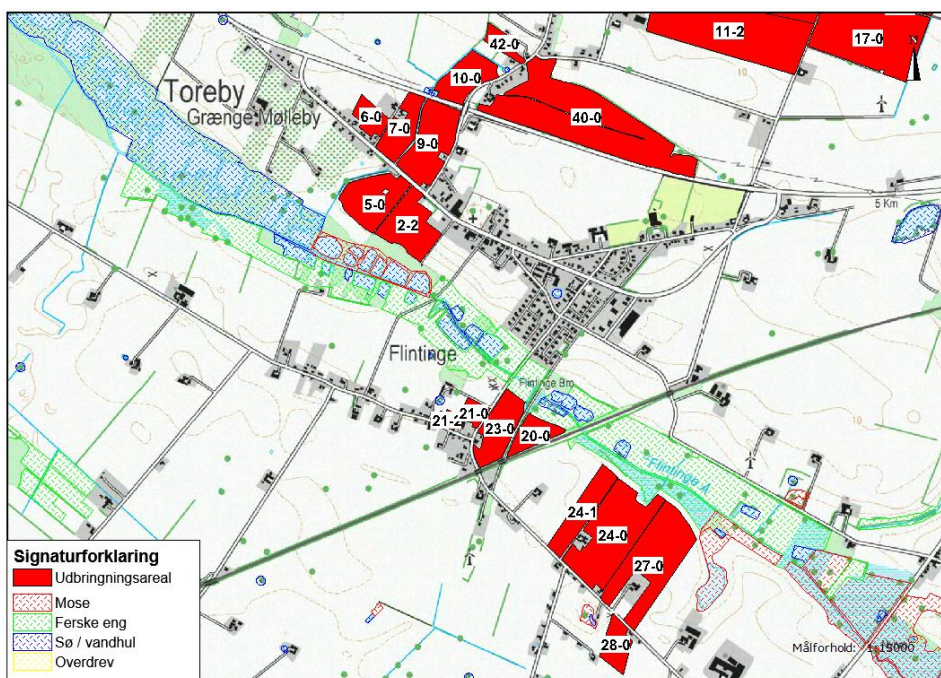
En række af naturtyperne er sårbare over for nitrat- og fosforpåvirkninger ved overfladisk afstrømning fra udbringningsarealerne. Endvidere kan afdampning af kvælstof i forbindelse med udbringningen af husdyrgødning påvirke naturtyperne. Udbringning af husdyrgødning medfører en belastning med ammoniak på over 1 kg N/ha/år i de nærmeste 10-20 m afhængig af gødningstype, i nogle tilfælde op til 100 m, fra markkanten. Ved tilførsel af over 1 kg N/ha/år kan der påvises en tilstandsændring af et naturområde, jf. Miljøstyrelsens husdyrvejledning.

Naturtypernes tålegrænse overfor kvælstof fremgår af tabel 1. Baggrundsbelastningen med kvælstof er 11,2 kg N/ha/år i Guldborgsund Kommune jf. data fra DCE 2012.

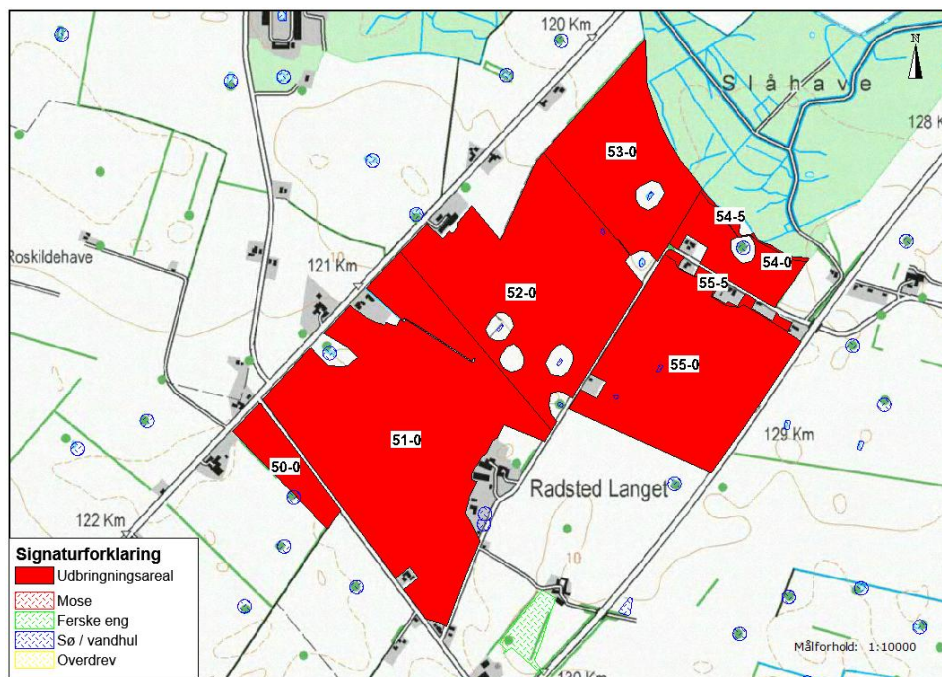
Især de forekomster af naturtyper, der ligger lige op til udbringningsarealer, vil være under direkte påvirkning. I forbindelse med den eksisterende godkendelse af husdyrbruget er der d. 19. og 24. maj 2011 foretaget besigtigelse af beskyttede naturtyper, der ligger i tilknytning til udbringningsarealerne. Endvidere er der foretaget besigtigelse d. 9-8-2016 af enkelte vandhuller. Udbringningsarealerne og de beskyttede naturtyper fremgår af kort 6-8.

Kort 6. Beliggenheden af beskyttede naturtyper ved udbringningsarealerne omkring Hiltvej.

Kort 7. Beliggenheden af beskyttede naturtyper ved udbringningsarealerne omkring Toreby og Flintinge.

Kort 8. Beliggenheden af beskyttede naturtyper ved udbringningsarealerne omkring Radsted Langet.

Nogle af udbringningsarealerne grænser op til ferske enge og vandhuller. Vandhullerne er alle besigtiget. Vandhullerne er næringsrige og en del af dem er lysåbne med ingen eller begrænset vækst af træer og buske omkring. I flere tilfælde er der jordbehandlet tæt på vandhullerne – under 1 meter. Der er ikke kraftigt skrånende udbringningsarealer ned til vandhullerne.

Ved besigtigelserne er det konstateret, at engene ved Flintinge Å ved mark 24-0 m.fl. består af en mosaik af åbne vandhuller og fugtige, sumpede områder domineret af en bevoksning af Tagrør, Kærstar og/eller Pil. På engene var der en lille bestand af den fredede og kvælstoffølsomme Maj Gøgeurt. Ved besigtigelsen blev der ligeledes set Springfrø ved mark 24-0. Det vurderes, at engene langs åen er egnet yngle- og rasteområde for Springfrø, Stor Vand-salamander og Spidssnudet Frø i kraft af tilstedeværelsen af flere lavvandede vandhuller/oversvømmelser i mose/engfladen. Ved engene vidner enkelte gamle pæle og hegnstrådom, at arealet tidligere har været afgræsset.

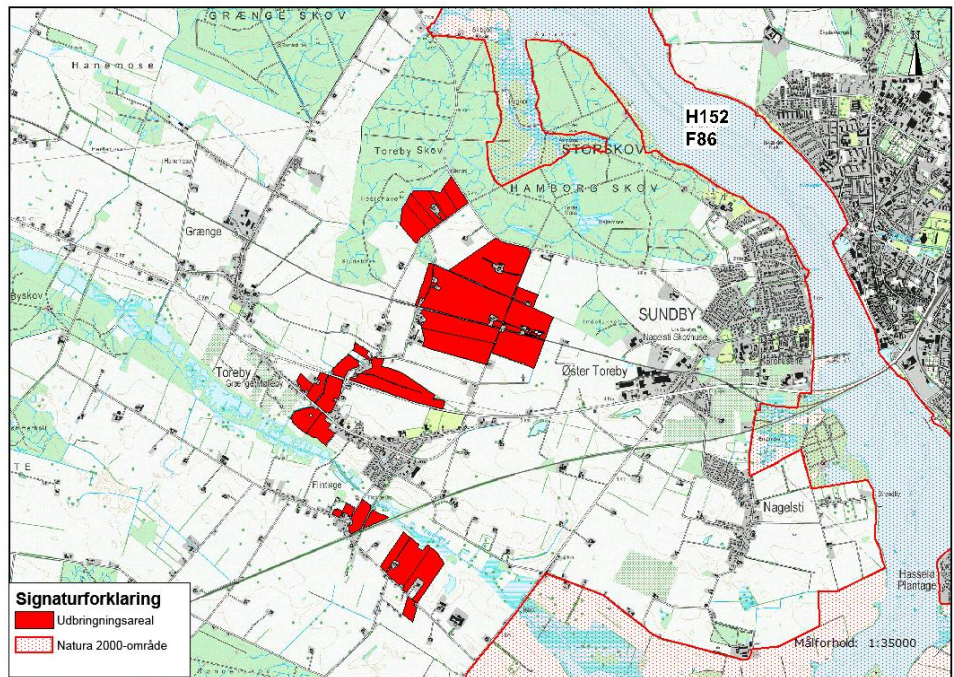
Kommunens vurdering

Skovene ved udbringningsarealerne er forholdsvis robuste naturtyper, set i forhold til påvirkningen med næringsstoffer. Flere vandhuller samt engene langs med Flintinge Å indeholder fredede-, lokalt truede- og særligt bevaringsværdige arter i form af Maj Gøgeurt og padder omfattet af habitatdirektivets bilag IV. Sidstnævnte behandles i afsnit 1.2.5. Det vurderes derfor, at udbringningen af husdyrgødning på de ansøgte arealer vil påvirke engene, som ligger nær udbringningsarealerne.

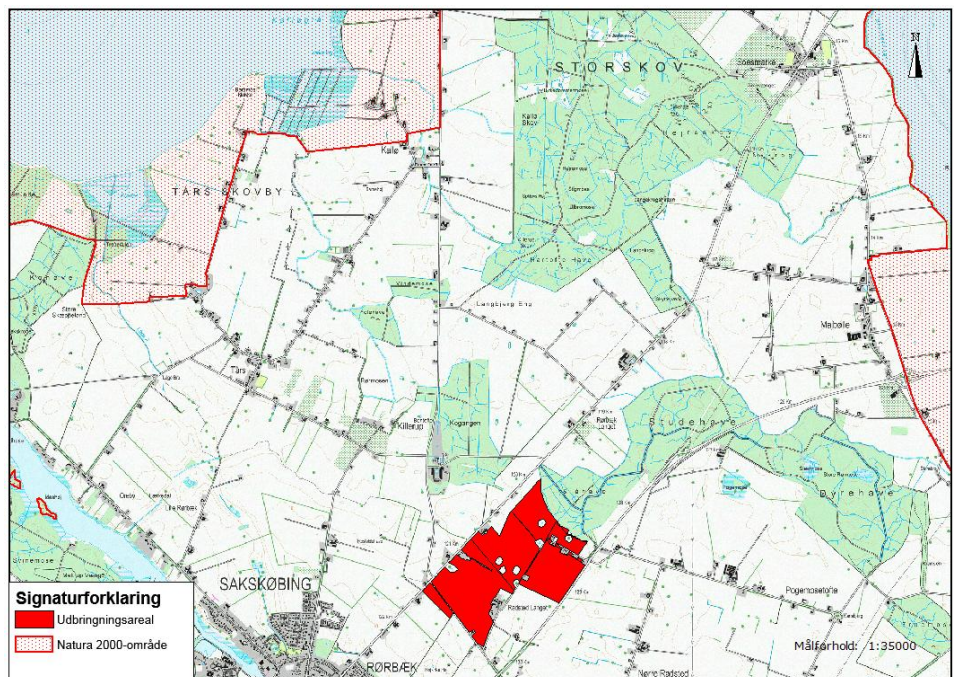
1.2.4 Påvirkning af Natura 2000-områder

Natura 2000-områder udgøres af habitat- og fuglebeskyttelsesområder, som til sammen danner et økologisk netværk af beskyttede naturområder gennem hele EU. Princippet i beskyttelsen er, at der ikke i disse områder må foretages noget, som skader de naturværdier (naturtyper og arter), som ligger til grund for deres udpegnings. Se endvidere tidligere afsnit om Natura 2000.

Udbringingsarealerne ligger ca. 400 m fra Habitatområde nr. 152 Smålandsfarvandet nord for Lolland, Guldborgsund, Bøtø Nor og Hyllekrog-Rødsand og Fuglebeskyttelsesområde nr. 86 Guldborgsund, som begge indgår i Natura 2000-område nr. 173 Smålandsfarvandet nord for Lolland, Guldborgsund, Bøtø Nor og Hyllekrog-Rødsand. Alle arealerne afvander til enten Guldborgsund eller Smålandsfarvandet, der indgår i Natura 2000-område nr. 173, se kort 9-10.

Kort 9. Beliggenheden af de østlige udbringingsarealer i forhold til Natura 2000-områder.

Kort 10. Beliggenheden af de vestlige udbringingsarealer i forhold til Natura 2000-områder.

Kommunens vurdering.

Udbringning af husdyrgødning medfører en afdampning af kvælstof, der i en afstand af 10-20 m afhængig af gødningstype, i nogle tilfælde op til 100 m, fra markkanten giver en tilførsel på 1 kg N/ha/år. Ved tilførsel af 1 kg N/ha/år og derover kan der påvises en tilstandsændring af et naturområde, jf. Miljøstyrelsens husdyrvejledning. Den korteste afstand fra udbringningsarealerne er ca. 400 m til Natura 2000-område nr. 173. Med disse afstande mellem udbringningsareal og Natura 2000-området vurderes det, at afdampningen af kvælstof ved udbringningen af husdyrgødning ikke vil påvirke Natura 2000-området væsentligt.

Samlet set er det kommunens vurdering, at det ansøgte projekt hverken i sig selv eller sammen med andre planer og projekter i området vil have en væsentlig påvirkning på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-områderne.

1.2.5 Påvirkning af Bilag IV-arter og andre sjældne og/eller beskyttelseskrævende arter

I Danmark findes der 76 dyre- og plantearter, der er omfattet af EF-Habitatdirektivets bilag IV (kaldet bilag IV-arter) som særlig strengt beskyttet i det naturlige udbredelsesområde ifølge direktivets artikel 12. Beskyttelsen indebærer bl.a. forbud mod beskadigelse eller ødelæggelse af arternes levesteder og yngle- og/eller rasteområder.

Ved godkendelse af projekter skal kommunen vurdere, om projektet beskadiger eller ødelægger yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for Bilag IV-arterne. Projektet kan kun godkendes, hvis der ikke sker beskadigelse eller ødelæggelse herunder gradvis forringelse af yngle- eller rasteområder jf. Habitat-bekendtgørelsens § 11 og Naturbeskyttelseslovens § 29a.

Der er foretaget besigtigelser ved udbringningsarealerne d. 19. og 24. maj 2011 i forbindelse med udarbejdelsen af den eksisterende godkendelse af husdyrproduktionen på Hiltvej 3..

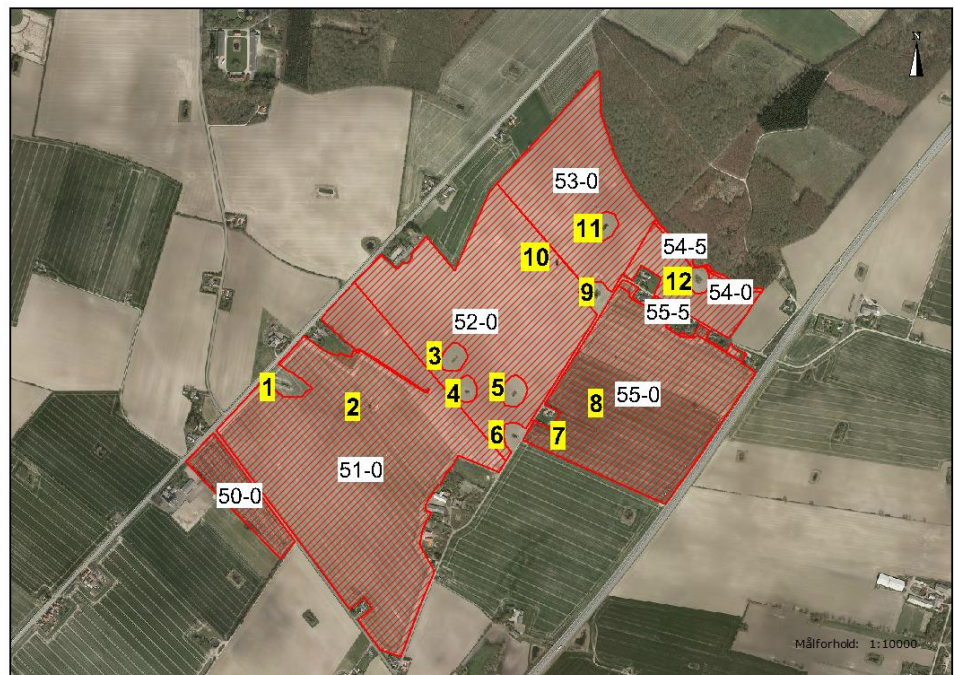
Padder

Ved besigtigelserne er der afhængig af årstiden dels registreret forekomst af padder (æg, yngel, voksne individer), dels er der foretaget en vurdering af, hvorvidt naturområderne er potentielle yngle- eller rastesteder for arterne. Vurderingen er foretaget ud fra paddernes levestedskrav, lokaliteternes tilstand og beliggenhed i forhold til andre naturområder, se tabel 5 og kort 11-12. Det drejer sig primært om:

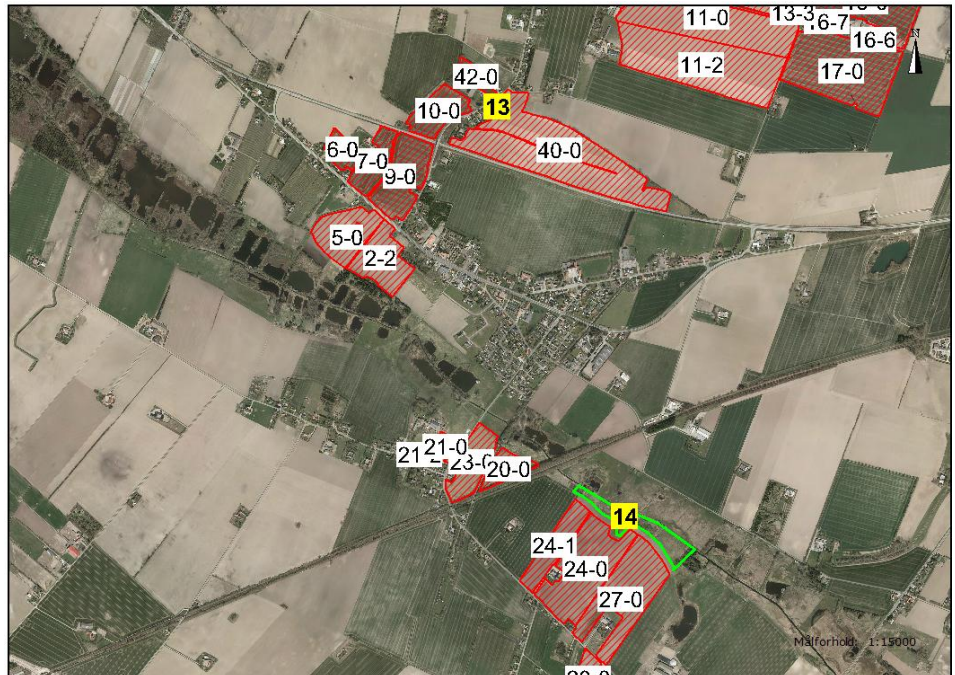
- vandhullet er helt eller delvist lysåbent, dvs. kan vandet blive opvarmet
- forekommer der lavvandede partier
- er det massivt eutrofieret
- forekommer der (tegn på) andefodring, -udsætning eller fisk
- er bilag IV-arten udbredt i området
- er der raste-/forurageringsområder i nærheden
- indgår vandhullet i et netværk af levesteder, og er der mulighed for vandring/spredning mellem disse
- forekommer der levende hegn og naturarealer i øvrigt tæt ved eller omkring vandhullet

Tabel 5. Oversigt over besøgtede naturområder og deres egnethed som yngle- og rastekområde for Bilag IV-padder.

Lokalitet	Udbringingsareal	Forekomst/potentiel forekomst af Bilag IV-arter
1. Vandhul	51-0	Stor Vandsalamander, Springfrø
2. Vandhul	51-0	Springfrø
3. Vandhul	52-0	Stor Vandsalamander, Springfrø
4. Vandhul	52-0	Stor Vandsalamander, Springfrø
5. Vandhul	52-0	Stor Vandsalamander, Springfrø
6. Vandhul	52-0	Stor Vandsalamander, Springfrø
7. Vandhul	55-0	Springfrø
8. Vandhul	55-0	Springfrø
9. Vandhul	Grænse mellem 52-0 og 53-0	Stor Vandsalamander, Springfrø
10. Vandhul	52-0	Springfrø
11. Vandhul	53-0	Stor Vandsalamander, Springfrø
12. Vandhul	54-0	Stor Vandsalamander, Springfrø
13. Vandhul	Grænsende op til 10-0	Stor Vandsalamander, Springfrø
14. Eng, vandhul, mose	Grænsende op til 24-0, 24-1, 27-0	Stor Vandsalamander, Springfrø, Spids-snudet Frø

Kort 11. Ortofoto 2015. Naturområder som er besøgt og vurderet i forhold til forekomst af padder omfattet af Bilag IV – vestlige udbringingsarealer.

Kort 12. Ortofoto 2015. Naturområder som er besigtiget og vurderet i forhold til forekomst af padde omfattet af Bilag IV – østlige udbringningsarealer.

Springfrø er udbredt på Lolland og Falster og specielt i områder nær løvskov. Arten forventes at yngle i hovedparten af vandhuller, der som minimum er delvist lysåbne. Springfrø er vurderet at kunne yngle i alle vandhullerne.

Spidssnudet Frø, der ikke i samme grad som Springfrø er knyttet til egentlige vandhuller, men i højere grad til oversvømmede partier i moser og på enge, vurderes at forekomme på engene langs Flintinge Å ved mark 24-0, 24-1 og 27-0.

Stor Vandsalamander er almindelig i det sydøstlige Danmark i vandhuller og formodes at findes i op mod halvdelen af vandhullerne. Især i vandhuller med bedst vandkvalitet og uden fisk vil sandsynligheden være størst. Arten opholder sig efter yngleperioden forsat lige omkring vandhullet eller op til 300 m derfra. Stor Vandsalamander vurderes at yngle i lokalitet 1, 3, 4, 5, 6, 9, 11, 12, 13 og 14 – se kort 11 og 12.

Især Stor Vandsalamander og Spidssnudet Frø er afhængige af, at der findes naturarealer eller ekstensivt drevne arealer omkring ynglelokaliteterne.

Grønbroget Tudse er i 2003 registreret i en sø ca. 2,3 km sydøst for udbringningsarealerne. Grønbroget Tudse yngler i nygravede vandhuller eller lavninger uden eller med sparsom vegetation. Endvidere kan den yngle i vandhuller, hvor vegetationen holdes lav ved afgræsning, eller i gamle ajlebeholdere og lignende kunstige anlæg. Ingen af de besigtigede naturområder ved udbringningsarealerne vurderes i deres nuværende tilstand at være egnede ynglelokaliteter for Grønbroget Tudse.

Udover ovennævnte bilag IV-arter findes i området Skrubtudse, Lille Vandsalamander og Grøn Frø. Alle padde i Danmark er fredet og voksne dyr, æg eller yngel må ikke slås ihjel.

Flagermus og andre bilag IV-arter

Der er ikke registreret andre Bilag IV-arter i tilknytning til udbringningsarealerne. Det forventes at omkring otte flagermusarter kan findes i denne del af kommunen (bilag 1 med beskrivelser af bilag IV-arter). Potentielle yngle- og rastesteder for flagermus findes i ældre træer, stalde, lader m.m.

Kommunes vurdering

Ved besigtigelserne er der foretaget en konkret vurdering af, om de enkelte naturområder kan være yngle- eller rasteområder for padder, der er omfattet af EU-habitatdirektivets Bilag IV. Projektet kan kun godkendes, hvis der ikke sker en beskadigelse eller ødelæggelse, herunder gradvis forringelse af yngle- eller rasteområder for Bilag IV-arter jf. Habitatbekendtgørelsens § 11 og Naturbeskyttelseslovens § 29a.

Ved udbringning af husdyrgødning sker der en afdampning af kvælstof, som afsættes på de omkringliggende arealer. Afsætningen af kvælstof er størst tæt på udbringningsarealet og den falder gradvist med øget afstand til udbringningsarealet. Størrelsen af kvælstofdepositionen er udover afstanden fra udbringningsareal også afhængig af husdyrgødningstypen og udbringningsteknologien. Naturområder kan ændres som følge af tilførsel af kvælstof. Det er påvist, at tilførsel af 1 kg N/ha og derover medfører tilstandsændringer i et naturområde jf. Miljøstyrelsens husdyrvejledning. Tilstandsændringerne vil f.eks. være i form af en tilgroning af naturområdet med mere kvælstoftolerante og konkurrencesterke plantearter. Den generelle naturtilstand i det kvælstoffølsomme naturområde vil blive ændret og forringet. Det samme gør sig gældende for naturområder og vandhuller, der er yngle- og rasteområde for Bilag IV-arter f.eks. Stor Vandsalamander eller Springfrø, hvor en forøget kvælstoftilførsel bevirker en tilgroning af naturområdet. Herved bliver naturområdet beskadiget eller ødelagt over en årrække, således at det ikke kan fungere som yngle- og rasteområde for Bilag IV-arterne.

Hvis afstanden mellem udbringningsarealet og naturområdet er over 100 meter, vil der ifølge Miljøstyrelsens husdyrvejledning sjældent kunne konstateres en påvirkning på over 1 kg N/ha - uanset husdyrgødningstype og anvendt teknologi. Kun i tilfælde med "worst case"-tab af ammoniak og et udbringningsareal på over 100 ha vil der kunne konstateres påvirkninger på over 1 kg N/ha. "Worst case" vil typisk være udbringning af fast husdyrgødning uden nedbringning - typisk ved udbringning ovenpå afgrøden. Ved anvendelse af flydende husdyrgødning er tabet betydeligt mindre. Det følger af Miljøstyrelsens husdyrvejledning, at ved udbringning af ubehandlet gylle fra svin vil der ikke være påvirkninger på over 1 kg N/ha bortset fra de nærmeste 10 meter fra udbringningsarealet. Ubehandlet gylle fra kvæg kan derimod have påvirkninger på over 1 kg N/ha indenfor de nærmeste 20 meter fra udbringningsarealet. Anvendelsen af forskellige udbringningsteknologier kan medvirke til, at afdampningen af kvælstof mindskes. Ifølge Miljøstyrelsens husdyrvejledning vil depositionen af kvælstof være mindre end 1 kg N/ha i kanten af et udbringningsareal, hvis udbringningen af gylle sker ved nedfældning eller ved anvendelse af forsuret gylle.

Det følger af ansøgningen, at husdyrgødningen håndteres som gylle, og at den udbringes med gyllevogn med slæbeslanger.

For at hindre ændringer i tilstanden af kvælstoffølsomme naturtyper samt i naturområder der er yngle- og rasteområder for Bilag IV-arter, i forbindelse med udbringning af husdyrgødning er det kommunens vurdering, at afdampningen af kvælstof ved udbringningen kan reduceres tilstrækkeligt ved anvendelsen af forskellige udbringningsmetoder eller ved at holde afstand til naturområdet. Det vurderes, at der skal stilles følgende vilkår:

- Ved vandhul 1-13 beliggende på/ved mark 10-0, 51-0, 52-0, 53-0, 54-0 og 55-0 samt ved naturområdet ved mark 24-0, 24-1 og 27-0 må der ikke udbringes flydende husdyrgødning fra svin nærmere end 10 m fra vandhullets/naturområdets øverste kant medmindre udbringningen sker med forsuret gylle eller ved nedfældning. Naturområdernes placering fremgår af kort 11 og 12. Afstandene udmåles fra kanten af engen, hvor denne overgår til dyrket mark, og fra øvre brinkkant af vandhullet, hvor den naturlige fugtighedsvegetation, som hører til vandhullet, opfører.

Flagermus

Udbringningen af husdyrgødning påvirker ikke træer eller bygninger, og det vurderes, at yngle- og rastesteder for flagermus omfattet af Bilag IV ikke vil blive beskadiget eller ødelagt ved projektet.

Andre bilag IV-arter

Det vurderes ikke sandsynligt, at der indenfor området findes andre bilag IV-arter end de nævnte.

Bilag 1. Bilag IV arter i Guldborgsund Kommune, deres forekomst samt påvirkning

Art	Udbredelse / lokalitet	Er særligt sårbar overfor
Brandts flagermus	Registreringerne i Guldborgsund Kommune begrænser sig til fund omkring Gedsergård Arten findes på lokaliteter i Lolland Kommune.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Findes i huse (og træer). Overvintrer i kældre, miner m.v.
Damflagermus	Registreret omkring den nordlige del af Guldborgsund både på Lolland og Falster. En lille bestand, der jager i dette område.	Aktiviteter, der kan påvirke dens overvintrings- og jagtområder. Findes i huse og hule træer nær ved større vandflader, hvor den jager.
Vandflagermus	Almindeligt forekommende i hele kommunen.	Aktiviteter, der kan påvirke dens overvintringsområder. Findes i hule træer i nærheden af jagtområderne. Overvintrer i miner, kældre, brønde m.v. Jager over vandflader.
Frynseflagermus	En lokalitet i det østlige Lolland. Viden manglefuld.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder. Findes i hule træer, knyttet til skovområder. Overvintrer i miner, kældre m.v.
Trolldflagermus	Almindeligt forekommende i kommunen med undtagelse af Nordfalster.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder. Findes i huse samt hule træer i ældre løvskov.
Dværgflagermus	Almindeligt forekommende i næsten hele kommunen. Er især knyttet til løvskovsrige områder.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder. Overvintrer i bygninger og hule træer.
Pipistrelflagermus	Findes på det sydligste af Falster. En lille bestand ved Gedser.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder. Findes i huse samt hule træer.
Brunflagermus	Almindeligt forekommende i næsten hele kommunen. Er især knyttet til gamle løvskove og parker.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder. Er knyttet til hule træer i løvskov.
Sydflagermus	Almindeligt forekommende i næsten hele kommunen.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Findes i bygninger. Stærkt mennesketilknyttet art.

Art	Udbredelse / lokalitet	Er særligt sårbar overfor
Bredøret flagermus	I 2002-2005 registreret ved Søholt og Hamborg Skov, Næsgård, Halskovvænge, Korselitze.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Findes i bygninger, kældre m.v.
Langøret flagermus	Nordøstfalster, Sydfalster, Midt- og Nordøstlolland.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder. Findes i bygninger og hule træer.
Markfirben	Muligvis forsvundet.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Findes på åbne, varme, solrige lokaliteter f.eks. vejskrånninger, stendiger, kystskrænter og lign.
Stor vandsalamander	Almindeligt forekommende i hele kommunen.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Udsætning af fisk. Findes i lysåbne, ofte vegetationsrige, rene vandhuller.
Løgfrø	Sydøstlige Lolland samt Bøtø reservatet. Findes syd for Grønnegade.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Yngler i lysåbne, vegetationsrige, rene vandhuller. Raster på arealer med løs jord, hvor den kan grave sig ned.
Løvfrø	Evt. omkring Vignæs på Lolland og kysten øst for Kippinge på Falster.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Findes i lysåbne, lavvandede vandhuller, rent vand, rig undervandsvegetation. Raster i brombærbuske, tjørn, gedeblad, slåen m.v.
Springfrø	Almindeligt forekommende i hele kommunen.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Veje nær ynglesteder. Udsætning af fisk, ænder. Vandhuller uden fisk. Raster i bunker af sten og kvas i skove, levende hegn m.v.
Strandtudse	Vestlig side af det sydligste Falster samt Bøtø reservatet.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Veje nær ynglesteder. Findes i lavvandede, lysåbne, udtørrende vandhuller f.eks. på græssede strandenge. Raster i åbne områder med lav vegetation f.eks. græssede strandenge. Graver sig ned i jorden.

Art	Udbredelse / lokalitet	Er særligt sårbar overfor
Grønbroget Tudse	<p>Nordøstfalster, Sydfalster, Midt- og Sydøstlolland.</p> <p>Har tidligere været ret almindelig på Falster, men den er gået stærkt tilbage.</p> <p>Findes omkring Store Musse</p>	<p>Ophør eller ændring af driften i yngleområder. Veje nær ynglesteder.</p> <p>Findes i lysåbne vandhuller med lav vegetation på brinkerne, og f.eks. markoversvømmelser. "Pionerart".</p> <p>Raster på land nær ynglevandhul f.eks. under sten, jordhuller.</p>
Spidssnudet Frø	<p>Almindeligt forekommende i hele kommunen.</p> <p>Registreret i Marielyst og Bøtø Plantage</p>	<p>Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Veje nær ynglesteder.</p> <p>Findes i vandhuller og søer gerne i sammenhæng med anden natur (eng, mose).</p> <p>Raster i enge, sumpede områder nær ynglestedet.</p>
Grøn mosaikguldsmed	<p>Registreret i Korselitze Østerskov i 1912.</p> <p>Bør stadig eftersøges på egnede lokaliteter.</p>	<p>Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder.</p> <p>Yngler i søer og damme med Kребseklø.</p>
Stor kærguldsmed	<p>Horreby Lyng og Listrup Lyng.</p>	<p>Lever i mindre, brunvandede søer f.eks. næringsfattige tørvegrave. Beskyttede lokaliteter med sol og læ.</p>
Lys skivevandkalv	<p>Formentlig forsvundet.</p> <p>Registreret i 1975 i Horreby Lyng.</p>	<p>Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder.</p> <p>Lever i store og små søer med rent, klart - brunligt vand.</p>
Bred vandkalv	<p>Formentlig forsvundet.</p> <p>Registreret i 1976 i Horreby Lyng.</p>	<p>Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder.</p> <p>Lever i rene søer med klart eller svagt brunt vand og med bestande af større vårfuelarver. F.eks. skovsøer.</p>
Eremit	<p>Krenkerup Haveskov og Maltrup Skov på Lolland.</p>	<p>Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder.</p> <p>Lever i gamle løvtræer med smuldfyldte huller. I skove, parker.</p>
Mygblomst	<p>Tidligere registreret i Idalund Teglværk, Hanemose, Kartoffe Mose og Radsted Mose.</p> <p>Seneste fund mindst 30 år tilbage.</p>	<p>Tilgroning, vandstandssænkning.</p>

Bilag 4 (samlet oversigt over gældende vilkår)

Vilkår med **fed** er nye eller ændret vilkår.

VILKÅR FOR MILJØGODKENDELSE

GENERELLE FORHOLD

1. Bedriften skal placeres, indrettes og drives som oplyst i ansøgningsmaterialet og de stillede vilkår.
2. Alle, der arbejder på bedriften, skal være bekendt med vilkårene i miljøgodkendelsen.
3. **Et eksemplar af tillægsgodkendelsen skal til enhver tid være tilgængelig på husdyrbruget, og driftspersonalet skal være orienteret om tillæggets indhold (NYT VILKÅR).**
4. **Tillægsgodkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet senest 2 år efter, at denne godkendelse er meddelt (ÆNDRET VILKÅR).**
5. Guldborgsund Kommune skal orienteres, når de første søer indsættes i de nye stalde samt når staldene er fuld udnyttet, jf. det tilladte dyrehold. Orienteringen skal ske senest 14 dage efter at dyrene rent fysisk er indsat i staldene.
6. Guldborgsund Kommune skal orienteres, når den nye gyllebeholder er opført, samt når den tages i brug. Orienteringen skal ske senest 14. dage efter, at beholderen er opført/taget i brug.
7. Guldborgsund Kommune skal orienteres om ændringer i ejerforhold eller ændring af driftsansvarlig. Orienteringen skal ske senest 14 dage efter eventuel ændring.

LOKALISERING OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

Afstandskrav

8. Den nye gyllebeholder skal opføres i en afstand på minimum 15 meter fra naboskel.

Placering i landskab

9. Materiale- og farvevalg til de nye tilbygninger skal sikre, at passe ind i de eksisterende bygningsmasser.
10. Overskudsjord fra udgravningen til nybyggeri skal spredes jævnt ud i terrænet omkring byggeriet, hvorved terrænet vil blive hævet en smule. Ellers skal jorden helt bortskaffes fra området. Deponi andetsteds skal ske i samråd med Guldborgsund Kommune.
11. Der skal etableres afskærmende beplantning omkring den nye gyllebeholder. Beplantningen skal bestå af egnstypiske arter. Forslag til beplantningsplan skal indsendes til og godkendes af Guldborgsund Kommune.
12. Beplantningen jf. den godkendte plan skal etableres snarest muligt efter opførelsen af gyllebeholderen og senest det først kommende efterår. Der skal fremsendes dokumentation herfor til Guldborgsund Kommune senest 2 måneder efter beplantningen er sket.
13. Beplantningen skal vedligeholdes således, at det ikke gror til i ukrudtsarter og lignende. Det skal sikres, at beplantningen giver en vedvarende effektiv afskærmning.

DYREHOLD, STALDANLÆG OG DRIFT

Produktionens omfang

14. **Med denne miljøgodkendelse gives der tilladelse til et dyrehold på i alt 362,71 DE, svarende til en årlig produktion på 1.600 årssøer (ÆNDRET VILKÅR).**
15. Ved eventuelle fremtidig ændringer af omregningsfaktorerne fra dyr til DE er det antallet af producerede enheder i de enkelte dyregrupper, og indenfor de givne vægtintervaller, der er afgørende for den tilladte produktion.

Staldindretning og drift

16. Produktionen skal ske jævnt over året med staldindretning, sammensætning og fordeling mellem de enkelte staldafsnit som angivet i bilag 2. (Sammensætning og fordeling i de enkelte staldafsnit). Det fysiske antal dyr i de enkelte staldafsnit må ikke overstige det angivne antal stipladser og tilsvarende for gennemsnitsvægten.

Overbrusning og rengøring

17. Der skal til stadighed tilstræbes en god staldhygiejne, herunder sikres, at stier incl. gulv holdes tørre, samt at stalde, ventilation- og fodringsanlæg holdes rene.
18. Det skal til stadighed tilstræbes, at udendørsarealer samt opbevaringsanlæg til foder og husdyrgødning er ryddelige og renholdte. Eventuelle rester af foder eller gødning skal tilføres gyllebeholderne.

Fodring

19. Foderblandinger til søerne skal være tilsat fytase, og der skal gennemføres fasefodring.
20. **Foderet til søerne må maksimalt tildeles 131,0 g råprotein pr. foderenhed (FE). Ligeledes må foderet til søerne maksimalt tildeles 4,6 g fosfor pr. FE (ÆNDRET VILKÅR).**
21. **Samlet set må husdyrgødningen maksimalt indeholde 34.635 kg N ab lager samt 8.210 kg P ab lager (ÆNDRET VILKÅR).**
22. Dokumentationen i forbindelse med overholdelse af ovenstående vilkår skal følge regler for type 2 korrektion i gødningsregnskabet. Denne dokumentation kan f.eks. være effektivitets-/produktionskontrol, foderkontrol, ajourførte foderplaner eller lignende. Dokumentationen skal mindst dække en sammenhængende periode på 12 måneder i perioden 15. september til 15. februar det næste efterfølgende år. Det svarer til en periode på ca. 17 måneder.

Energi- og vandforbrug

23. Staldventilatorer og andre mekaniske anlæg (mølleri, foderanlæg) skal drives, vedligeholdes og renholdes i henhold til producentens anvisninger, således at unødigt støj og el-forbrug undgås.
24. Drikkevandssystemerne skal drives og vedligeholdes således, at unødigt spild undgås.

Spildevand

25. Al vand fra vask af stalde, inventar samt foderrekvisitter og lignende skal føres til gyllebeholder eller anden godkendt opsamlingsbeholder.

Affald (opbevaring og bortskaffelse)

26. Farligt affald (medicinrester og brugte kanyler) skal bortskaffes efter kommunen regulativ, og dokumentation skal opbevares i 5 år og forevises eller fremsendes til Guldborgsund Kommune efter anmodning.

FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGET

Lugt

27. Der skal til stadighed tilstræbes en god staldhygiejne, hvilket også indebærer at fast gulv skal renholdes for gødningsrester og lignende.
28. Såfremt der efter kommunens vurdering opstår væsentlige lugtgener, kan kommunen kræve, at der foretages undersøgelse af mulige tiltag for at begrænse lugtgenerne. Eventuelle udgifter til undersøgelser påhviler ejer.
29. Omrøring af gylle i gyllebeholderne i forbindelse med gødningsudbringning må tidligst påbegyndes umiddelbart før udkørsel. Med umiddelbart forstås ca. 1 dag.
30. Omrøring af gylle skal koncentreres over så kort tid som muligt, det vil sige nogle få uger om året, således at lugtgenerne er så kortvarige som muligt.
31. Såfremt der opstår lugtgener i forbindelse med omrøring og udbringning af gylle og Guldborgsund Kommune vurderer, at lugtgenerne er væsentlige for omkringboende, kan Guldborgsund Kommune stille skærpede krav til omrøring og udbringning.

Fluer og skadedyr

32. Der skal på ejendommen foretages en effektiv fluebekæmpelse. Bekæmpelsen skal som minimum være i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Statens Skadedyrslaboratorium.
33. Der skal på ejendommen foretages en effektiv rottebekæmpelse, samt en effektiv ren- og vedligeholdelse, der sikre bedst muligt mod opformering, f.eks. via den kommunale ordning.

Transport

34. Transport af dyr, foder og gylle til og fra ejendommen skal som hovedregel ske på hverdage mellem 6.00 og 18.00. Der vil dog kunne ske afvigelser ved udbringning af husdyrgødning, transport af dyr og ved høst.

Støj

35. Svinebedriftens bidrag til det ækvivalente, korrigerede støjniveau målt i dB(A) må i intet punkt i skel til nabobeboelse overstige nedenfor anførte værdier:

DAG		
Mandag – fredag	Kl. 07.00 – 18.00	55 dB(A) (8 timer)
Lørdag	Kl. 07.00 – 14.00	55 dB(A) (7 timer)
Lørdag	Kl. 14.00 – 18.00	45 dB(A) (4 timer)
Søn- og helligdage	Kl. 07.00 – 18.00	45 dB(A) (8 time)
AFTEN		
Alle dage	Kl. 18.00 – 22.00	45 dB(A) (1 time)
NAT		
Alle dage	Kl. 22.00 – 07.00	40 dB(A)* (½ time)

Tabel 1. Støjgrænser

*Støjniveauets maksimalværdi – målt ved tidsvægtning fast – må om natten ikke overstige 55 dB(A).

Tallene i parentes angiver midlingstiden i den pågældende periode.

36. Driften må ikke medføre væsentlige støjgener uden for ejendommens eget areal. Hvis der efter kommunens vurdering opstår støjgener, der vurderes at være væsentlig større, end der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen meddele påbud om, at der skal indgives og gennemføres projekt for afhjælpende foranstaltninger. Ved vurdering af støjgeners væsentlighed tages der udgangspunkt i Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser.
37. Såfremt Guldborgsund Kommune finder det nødvendigt, skal ejer for egen regning lade udføre støjmåling og/eller – beregning af støjen fra svinebedriften for at dokumentere, at støjgrænserne er overholdt. Såfremt støjvilkåret er overholdt, kan der højst pålægges ejer at få foretaget en støjmåling og eller –beregning pr. år.
38. Støjmålinger og eller –beregninger skal udføres af et DANAK akkrediteret firma eller et firma godkendt af Miljøstyrelsen til at udføre ”Miljømålinger ekstern Støj”. Driftsbetingelser og målepunkter skal aftales med tilsynsmyndigheden. Støjmålinger skal udføres i henhold til Miljøministeriets til enhver tid gældende vejledning om støj, pt. afsnit 7 og 9 i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 om ekstern støj fra virksomheder. Målerapporten skal bl.a. udfærdiges ifølge vejledningens afsnit 9.10. Beregninger skal udføres i henhold til vejledningen nr. 5/1993 om beregning af ekstern støj fra virksomheder.

Støv fra anlæg og maskiner

39. Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens anlæg.

Lys

40. Ved indretning og drift af husdyrbruget skal det sikres, at naboer ikke bliver generet af lys fra vinduer, porte, køretøjer og lignende.

GØDNINGSPRODUKTION OG -HÅNDBLING

Gødningstyper og mængder

41. Husdyrgødningen skal håndteres som gylle fra samtlige staldafsnit.

Flydende husdyrgødning

42. Opbevaringskapaciteten for husdyrgødning skal svare til mindst 9 måneders tilførsel.
43. **Afgasset biomasse må ikke stå i fysisk forbindelse med bedriftens øvrige anlæg til opbevaring af husdyrgødning. Der må ikke ske overpumpning af husdyrgødning til opbevaringsbeholder til afgasset biomasse (NYT VILKÅR).**
44. Der skal anvendes gyllevogn med egen påmonteret pumpe og returløb eller alternativt skal der være etableret læsseplads med afløb til pumpeump. Før pumpning fra gyllebeholderne skal pumpeumpen tømmes for eventuelt regnvand. På dage med udpumpning fra gyllebeholder skal læssepladsen og pumpeump renses og tømmes for eventuelt spild ved arbejdsdagens ophør. Alt vaskevand eller spild skal pumpes op i gyllebeholder eller gyllevogn.
45. Ved enhver overpumpning mellem gyllebeholder og –vogn skal der være opsyn med overpumpningen.
46. Hvis en gyllebeholder tages ud af drift, skal den rengøres. Såfremt gyllebeholderen afmeldes beholderkontrol skal den gøres uanvendelig inden først kommende 1. januar. Dette skal anmeldes til kommunen.

Gyllekøling

47. Gyllekanalerne i staldafsnit 14 og 15 - i alt 1479 m² – skal forsynes med køleslanger, der forbindes med en varmepumpe.
48. Varmepumpen skal have en køleeffekt på mindst 12,1 W/m², svarende til en årlig køleydelse på mindst 156.768 kWh. (Ændret i brev af den 12-03-2014)
49. Der skal monteres en typegodkendt energimåler på varmepumpen. Energimåleren skal være forsynet med automatisk datalogger, der registrerer den månedlige og årlige køleydelse målt i kWh.
50. Gyllekøleanlægget skal være forsynet med et trykovervågningssystem, en alarm samt en sikkerhedsanordning, der i tilfælde af lækage stopper gyllekøleanlægget. Gyllekølingsanlægget må ikke kunne genstarte automatisk.
51. Vedligeholdelse af gyllekølingsanlægget skal ske i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget.

Anden organisk gødning

52. Der må ikke tilføres bedriftens arealer anden organisk gødning end det i godkendelsen angivne.

PÅVIRKNING FRA AREALER

Udbringingsarealer, harmoni og aftaler

53. **På bedriftens egne og forpagtede arealer må der udbringes flydende husdyrgødning, svarende til 358,16 DE pr. planår (1/8 til 31/7) fordelt på 32.625 kg kvælstof og 8.231 kg fosfor. Der må således ikke udbringes mere end 1,07 DE/ha som gennemsnit på udbringingsarealerne (ÆNDRET VILKÅR).**
54. **Der skal afsættes flydende husdyrgødning til anden godkendt modtager svarende til 263 DE fordelt med 30.523 kg kvælstof samt 5.481 kg fosfor fra ejendommene Hiltvej 3, Hiltvej 4 og Toreby Østergade 12 (ÆNDRET VILKÅR).**
55. Gyldig kontrakt om afsætning af husdyrgødning inkl. kortbilag over udspretningsarealerne skal til enhver tid kunne fremvises eller fremsendes til Guldborgsund Kommune. Kontrakterne skal foreligge når afsætningen af husdyrgødningen sker.
56. Eventuel godkendelse af aftalearealer til afsætning af flydende husdyrgødning skal foreligge inden denne godkendelse udnyttes.
57. Ved tilsyn skal der foreligge dokumentation for, at ovenstående vilkår er overholdt f.eks. i form af kopi af de til Plantedirektoratet indsendte gødningsregnskaber.
58. **Ved vandhul 1-13 beliggende på/ved mark 10-0, 51-0, 52-0, 53-0, 54-0 og 55-0 samt ved naturområdet ved mark 24-0, 24-1 og 27-0 må der ikke udbringes flydende husdyrgødning fra svin nærmere end 10 m fra vandhullets/naturområdets øverste kant medmindre udbringningen sker med forsuret gylle eller ved nedfældning. Naturområdernes placering fremgår af kort 5 og 6. Afstandene udmåles fra kanten af engen, hvor denne overgår til dyrket mark, og fra øvre brinkkant af vandhullet, hvor den naturlige fugtigbundsvegetation, som hører til vandhullet, ophører. (NYT VILKÅR)**

Sædskeer, efterafgrøder og projektilpasninger

59. På bedriften må der ikke anvendes et svinesædskeer, der har et højere udvaskningsindeks end 88 %, jf. notat: "Standardsædskeer og referencesædskeer, Skov- og Naturstyrelsen, Miljøministeriet, dateret 27.06.07".

BEDST TILGÆNGELIG TEKNIK (BAT) OG BEGRÆSENDE FORANSTALTNINGER

60. Ved indkøb af ny teknologi, maskiner, inventar mm. eller ændringer i produktionen skal der lægges vægt på, hvad der er opnåeligt ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT), herunder mindre forurenende råvarer, processer og anlæg, og de bedste mulige forureningsbegrænsende foranstaltninger. Ved denne vurdering skal der lægges vægt på en forebyggende indsats gennem anvendelse af velafprøvet og godkendt renere teknologi (RT).

61. Ved fremtidige renoveringer af stalde, skal ændringerne på forhånd være vurderet i forhold til BAT og godkendt af Guldborgsund Kommune.

ALTERNATIVE LØSNINGER OG 0-ALTERNATIV

EGENKONTROL OG DOKUMENTATION

62. Nedenfor præciseres hvilke type af dokumentation, bedriften skal præstere. Denne dokumentation skal opbevares i mindst 5 år. Kommunen skal ved tilsyn og kontrol have adgang til al den nævnte dokumentation.

- Til dokumentation for, at vilkår vedrørende besætningens produktionsniveauer er overholdt skal der opbevares: Effektivitetskontroller og/eller kvitteringer for indkøbte og afsatte dyr.
- Til dokumentation for, at vilkår vedrørende fodring er overholdt kan anvendes: foderanalyser, faktura for indkøbt foder, effektivitetskontrol eller lignende samt:
 - Der skal i forbindelse med indsendelse af gødningsregnskab for det enkelte planår beregnes produceret kg N og P ab lager/år for de enkelte dyregrupper og den samlede årlige produktion ab dyr for anlægget. Beregningen skal gennemføres ud fra de overfor nævnte vilkårsregninger, og opbevares i logbog
 - Det faktiske foderforbrug skal registreres og anvendes i vilkårsregningerne.
 - Der skal foreligge en logbog der dokumenterer vægtintervaller, foderforbrug, indhold af råprotein pr. FEsv og fosforindholdet i de enkelte foderblandinger samt en beregning af kg N og P ab lager.
 - Kg N og P ab lager kan beregnes enten ud fra den planlagte fordeling af foderblandingerne eller ud fra de faktiske, registrerede forbrug af de anvendte blandinger.
 - Logbogen oplysninger i form af blandeforskrifter, indlægssedler, beregnet gennemsnitlig indhold af g råprotein/FEsv og fosfor/FEsv etc. Skal opbevares i minimum 5 år og forevises på kommunens forlangende.
 - Der skal som minimum være blandeforskrifter for hver 3. måned.

- **Til dokumentation for, at vilkår vedrørende sædskifte og brug af husdyrgødning og biomasse er overholdt skal der opbevares gødningsregnskaber og ansøgninger om støtte efter enkeltbetalingsordningen mv. (Ændret)**
- Til dokumentation for vilkår vedrørende affaldshåndtering er overholdt, skal der opbevares dokumentation for korrekt opbevaring og bortskaffelse.
- Til dokumentation for gyllekølingsanlæggets effekt skal følgende opbevares:
 - Der skal indgås en skriftlig aftale med en godkendt montør med VPO-certifikat eller tilsvarende certificering om kontrol og service af gyllekølingsanlægget mindst en gang årligt.
 - Enhver form for driftsstop skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed.
 - Registreringen fra datologger, den skriftlige kontrolaftale, de årlige kontrolrapporter samt øvrige servicereporter skal opbevares som nævnt øverst i vilkåret.
- Følgende skal registreres i driftsjournal, der skal opbevares på bedriften:
 - Der skal årligt udarbejdes en opgørelse over det foregående års forbrug af elektricitet, vand og diesel. Eventuelle væsentlige udsving i forbruget i forhold til det/de foregående år skal forklares i opgørelsen, og der skal redegøres for gennemførte tiltag til at reducere forbruget. Opgørelsen skal forevises eller fremsendes til Guldborgsund Kommune på anmodning.
 - Autoriseret service af staldventilation og andre mekaniske anlæg.
 - Hvornår der er foretaget aflæsning af gyllekøleanlæggets effektivitet. Hvornår der er foretaget kontrol og justering af gyllekøleanlægget, og hvad der eventuelt er udført af vedligehold.
 - Driftsuheld og andre væsentlige uregelmæssigheder i driften og hvilke tiltag der er foretaget for at forhindre eller begrænse forurening.

Beredskabsplan

63. Der skal forefindes en opdateret beredskabsplan på husdyrbruget, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, der kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Planen skal være tilgængelig og synlig for bedriftens ansatte og andre, der arbejder på bedriften.
64. Beredskabsplanen, som er godkendt af Guldborgsund Kommune indeholder som minimum:
 - Procedure, som beskriver relevante tiltag med henblik på at stoppe forurening fra ulykker/uheld og begrænse forureningens udbredelse.
 - Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, der skal alarmes, hvornår og hvordan.
 - Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb mm.

- En opgørelse over materiel, der er tilgængeligt på bedriften, eller som kan skaffes med kort varsel, der kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.
- Planen skal opdateres jævnligt/årligt eller efter revidering af procedure i forbindelse med uheld.

65. Forurening som følge af driftsuheld, hærværk eller lignende skal hurtigst muligt meddeles til Guldborgsund Kommune og noteres i logbog. Udenfor normal åbningstid kan miljøvagten og/eller beredskabet kontaktes på telefon 114. Uanset kontakt til miljøvagt/beredskab skal Guldborgsund Kommune kontaktes først kommende hverdag efter forureningen.
66. Forefindes der personale på ejendommen, som ikke taler dansk, skal beredskabsplanen forefindes på det sprog, som de ansatte taler og forstår.

HUSDYRBRUGETS OPHØR

67. Ejer skal senest en måned efter, at der er truffet beslutning om lukning af bedriften, indsende en plan til Guldborgsund Kommune, som beskriver de nødvendige foranstaltninger for at undgå fremtidig forureningsfare. Omfang og indhold af planen, samt tidsplanen for hvornår foranstaltningerne skal være udført, skal accepteres af Guldborgsund Kommune.

GENERELLE BEMÆRKNINGER

Bedriften skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser. Dette gælder også, selvom disse regler skulle være skærpede i forhold til denne miljøgodkendelse.

Udover ovenstående vilkår er der en række love, bekendtgørelser, samt kommunale regulativer, som driften og indretningen af husdyrbruget skal være i overensstemmelse med. Listen nedenfor er ikke fuldstændig, men kun en opremsning af de regler, der erfaringsmæssigt hyppigst overses.

Opmærksomheden henledes specielt på:

- Lov om miljøgodkendelse m.m. af husdyrbrug, som fastlægger, at en hver ændring af drift og / eller indretning af husdyrbruget, der kan medføre forøget forurening, skal godkendes inden ændringen gennemføres. Det er Guldborgsund Kommune, der er godkendelsesmyndigheden og som afgør, om en ændring er godkendelsespligtig.
- Jf. Lov om miljøgodkendelse m.m. af husdyrbrug, § 33, stk. 3 vil en manglende udnyttelse af hele eller dele af godkendelsen i 3 på hinanden følgende år medføre et varigt bortfald af den ikke udnyttede del, anført som kontinuitetsprincippet. Dvs. hvis dyreholdet ligger under det i denne godkendelse maksimalt tilladte i 3 år, er det ikke tilladt at hæve dyreholdet igen uden fornyet ansøgning og miljøgodkendelse. Det er ikke hensigten, at fravigelser, der skyldes naturlige produktionsudsving eller eksempelvis sygdomsudbrud, betragtes som kontinuitetsbrud.
- Jf. Lov om miljøgodkendelse m.m. af husdyrbrug, § 40 stk. 1 følger der med denne miljøgodkendelse 8 års retsbeskyttelse. Dato for retsbeskyttelsens udløb er 15. februar 2020. Kommunen kan dog ved særlige tilfælde meddele forbud eller påbud før der er forløbet 8 år jf. § 14 stk. 2 i Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug.
- Jf. Lov om miljøgodkendelse m.m. af husdyrbrug, § 41 og Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug § 17 skal miljøgodkendelsen revurderes 8 år efter den er meddelt dvs. i 2020 og derefter mindst hvert 10. år.

- Jf. Lov om miljøgodkendelse m.m. af husdyrbrug, § 12 stk. 2 og 3 må landbrugsdriften på ejendommen ikke udvides eller ændres bygningsmæssigt eller driftsmæssigt, før en sådan er anmeldt og godkendt af tilsynsmyndigheden. Der er således meddelepligt om ønskede ændringer/udvidelser, og det er kommunen der vurderer, om det ansøgte udløser krav om tillæg til godkendelsen. Disse forhold gælder også ændringer på udbringningsarealer, ejerforhold og driftsansvarlig.
- Jf. bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 294 af 31.03.09 (med senere ændringer) § 15 og § 16 skal ændringer i udbringningsarealerne (såvel ejede, forpagtede og aftale arealer) anmeldes til og godkendes af Guldborgsund Kommune.
- Jf. Lov om miljøgodkendelse m.m. af husdyrbrug, § 39 kan tilsynsmyndigheden påbyde afhjælpende foranstaltninger, hvis produktionen/driften medfører væsentlig mere forurening end forudsat ved meddelelse af denne godkendelse. Kan ulemperne ikke afhjælpes, kan tilsynsmyndigheden nedlægge forbud med drift af virksomheden eller aktiviteten.
- Bekendtgørelse nr. 1695 af 19.12.06 (med senere ændringer) om husdyrbrug og erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.'s krav omkring opbevaring og anvendelse af husdyrgødning.
- Kravet om kontrol af gyllebeholder hvert 10. år jf. bekendtgørelse nr. 723 af 12.09.97.
- Guldborgsund Kommunes affaldsregulativer, som bl.a. forbyder private at afbrænde affald, samt sætter en række krav til opbevaring og bortskaffelse af farligt affald og medicin affald.
- Bekendtgørelse om opbevaring mm. af døde produktionsdyr nr. 558 af 1. juni 2011.
- Bekendtgørelse nr. 259 af 23. marts 2010 om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines.
- Bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække i planperioden 2011/2012, pt. bekendtgørelse nr. 845 af 12. juli 2011.
- Øvrige relevante godkendelser/dispensationer/tilladelser i forhold til anden lovgivning som ex. Byggeloven, Planloven, Slambekendtgørelsen og lign. skal søges separat.